

ميرويس خان نيکه زابل د لوړو زده کړو مؤسسه

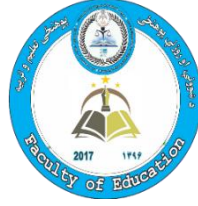
علمي او محصلانو چارو معاونيت

ښوونې او روزنې پوهنځي

د ښوونې او روزنې پوهنځي کتلاک

د چاپ کال: ۱۴۰۳

د نشراتو او فرهنگي چارو کمیټه

بښوونې او روزنې پوهنځي

د بښوونې او روزنې پوهنځي کتلاک

کال: ۱۴۰۳ هـ ش

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

د کتلاک په اړه معلومات:

د امتياز خاوند: ښوونې او روزنې پوهنځي

ترتیب کوونکی: نوماند پوهنيار عبدالنافع همت

کتنيلاوي: نوماند پوهنيار عبدالنافع همت، پوهنيار انعام الله عابد او پوهنيار حکمت الله حقيال

د کتنپلاوي مشر: د ښوونې او روزنې پوهنځي رئيس پوهنيار طاوس خان هيوادمل

منځپانگيزه بيا کتنه: نوماند پوهنيار عبدالنافع همت او پوهنيار حکمت الله حقيال

ژبکتنه: نوماند پوهنيار عبدالنافع همت

ډيزاين: نوماند پوهنيار عبدالنافع همت

چاپ ځای: ميرويس خان نيکه زابل د لوړو زده کړو مؤسسه

د چاپ کال: ۱۴۰۳ هـ ش

لړليک

- ج..... د ښوونې او روزنې پوهنځي د رئيس پيغام:
- 1..... د ښوونې او روزنې پوهنځي لټه پيژندنه او تاريخچه:
- 1..... د ښوونې او روزنې پوهنځي ليرليد، رسالت، موخې او ارزښتونه:
- 2..... د ښوونې او روزنې پوهنځي زيربنائ يي برخه:
- 2..... د ښوونې او روزنې پوهنځي د علمي برنامو يا د څانگو پيژندنه:
- 2..... د ښوونې او روزنې پوهنځي تحصيلي نظام:
- 2..... د ښوونې او روزنې پوهنځي د استادانو او ادارې کارمندانو د پيژندنې جدول:
- 4..... په نړيوالو ژورنالونو کې د استادانو چاپ شوي مقالې:
- 6..... د ښوونې او روزنې پوهنځي تحصيلي نصاب:
- 18..... د ليسانس دورې د زده کړې د مقرري په اساس سره د آزموينو لايحه:
- 23..... د ښوونې او روزنې پوهنځي د محصلينو صحي، ايمني او امنيتي پاليسي:
- 24..... د ښوونې او روزنې پوهنځي د انصاف او عدالت پاليسي:
- 28..... د ښوونې او روزنې پوهنځي د علمي آزادۍ پاليسي:
- 32..... د ښوونې او روزنې پوهنځي اخلاقي پاليسي:

د ښوونې او روزنې پوهنځي د رئيس پيغام:

الحمد لله رب العالمين، والصلاة والسلام على سيدنا محمد وعلى آله واصحابه أجمعين
لکه څرنگه چې ټول پوهيرو، علم او پوهه د ټولنو د بقاء او پرمختگ ضامن دي؛ د هغو ټولنو او تمدنونو چې اساس يې په ښوونه او روزنه شوی هغوی د پرمختگ، سوکالي او د ښه ژوند له اړخه په نړۍ کې د سيال نسل په توگه ژوند کوي او په ټوله نړۍ د حاکميت راج چلوي. افغانستان او بيا په تيره زابل ولايت د ښوونې او روزنې په برخه کې له پخوا څخه له زياتو ننگونو سره مخ دی خو له نيکه مرغه د تير حکومت د زياتي پاملرنې له امله په ۱۳۹۶ هـ ش کال کې د ميرويس خان نيکه زابل د لوړو زده کړو مؤسسې په چوکاټ کې د لومړي ځل لپاره د ښوونې او روزنې پوهنځي ايجاد شوه؛ چې رسماً يې په څلورو څانگو (بيولوژي، کيميا، رياضي او فزيک) کې تدريسي چارې پيل کړي چې تر اوسه يې په دريو دورو کې (۲۹۱) تنه فارغين ټولني ته وړاندي کړي دي چې ياد فارغين د هيواد په مختلفو برخو کې د خپلو هيوادوالو په خدمت کې عملاً په خپلو مسلکي او نورو چارو کې بوخت دي.

د ښوونې او روزنې پوهنځي خپل لريد ته د رسيدو په خاطر خپل پوره رسالت اداء کوي ترڅو د خپلو علمي او فزيکي امکاناتو په مټ د خپل گران وطن د روښانه راتلونکې، پرمختگ او سوکالي په موخه غوره اقدامونه واخلي، ترڅو په آينده کې د يوې داسې ټولني شاهدان واوسو چې د علم، مسلک او کاري وړتياوو له رويه په خپل ځان تکیه وي او هيچا ته د اړتيا لاس اوچت نه کړي او د خپل روزلي نسل په وسيله خپلې ټولې ستونزې حل او اړتياوې پوره کړي. د همدې هيلو د تر لاسه کولو په خاطر ښوونې او روزنې پوهنځي د خپلو علمي کادرونو، محصلانو او کارمندانو د ظرفيت لوړونې زياتي برنامې او پروگرامونه تر سره کوي. پوهنځي په خپلو ټولو علمي برنامو کې خپل استادان او محصلان ښکيل گرځوي او د هغوي د وړتياوو، ظرفيت او هڅونې لپاره تل هڅي کوي او په راتلونکې کې د خپل پرسونل د لا پرمختگ په موخه غوره پلانونه لري ترڅو يو داسې په ځان باوري نسل ټولني ته وړاندي کړي چې په ټولنه او کاري چاپيريال کې د مثبت بدلون لامل وگرځي او هغه ستونزې او مشکلات چې زموږ هيوادوال ور سره مخ دي، د خپلې پوهې، څېړنو، تجربو او وړتياوو په وسيله يې حل کړای شي چې همدې سره به موږ په راتلونکې کې د يوه آباد او په ځان بسيا هيواد څښتنان يوو.

د گران هيواد د آبادی او سوکالي په هيله!

درنښت

پوهنيار طاوس خان هيوادمل

د ښوونې او روزنې پوهنځي رئيس

د ښوونې او روزنې پوهنځي لنډه پيژندنه او تاريخچه:

د ښوونې او روزنې پوهنځي په ۱۳۹۶ هـ ش کال د زابل ولايت د درانه ولس د مکررو غوښتنو په پايله کې د کابينې د دريمې مصوبې د پريکړې په اساس د ميرويس خان نيکه زابل د لوړو زده کړو مؤسسې په چوکاټ کې د څلورو څانگو (رياضي، فزيک، کيميا، بيولوژي) او ۱۸ کادري بستونو او څو اداري بستونو په لرلو سره تاسيس او په فعاليت پيل وکړ. تر اوسه پورې ياده پوهنځي دري دورې فارغ محصلين ټولني ته د خدمت لپاره وړاندي کړي دي.

اوس مهال په نوموړي پوهنځي کې په زياته کچه د ماسټر استادانو له لوري تدریسي چارې مخته وړل کيږي. د نوموړي پوهنځي زياتره استادانو په بيلابيلو هيوادونو کې خپلې زده کړې بشپړې کړي دي؛ چې ځيني يې لا هم په زده کړو بوخت دي. د ښوونې او روزنې پوهنځي وياړي چې په پوره صداقت سره هيواد او ټولني ته د علمي کادرونو د روزلو په برخه کې خدمات وړاندي کوي.

د ښوونې او روزنې پوهنځي په اداري او تدریسي تشکيل کې رئيس، مرستيال، د څانگو آمرين، استادان، تدریسي چارو عمومي مدير، اجرائيه او د لابراتوار مديران لري.

د ښوونې او روزنې پوهنځي ليرليد، رسالت، موخې او ارزښتونه:

لرليد: د ښوونې او روزنې پوهنځي به د ښه تدریس او غوره څيړنيزو خدماتو په ترسره کولو سره د هيواد په سطحه د مسلکي او وړ ښوونکو د روزنې يو معتبر او معياري مرکز واوسي.

رسالت: د ښوونې او روزنې پوهنځي د يو معياري، ښوونيز او روزنيز چاپيريال د رامنځته کولو له لارې د ټولني د خدمت او پرمختگ په موخه اسلامي او ملي ارزښتونو ته ژمن مسلکي ښوونکي روزي.

موخې:

1. د ښوونې او روزنې پوهنځي په ټولو څانگو کې د ټولني د خدمت لپاره مسلکي ښوونکي روزي.
2. د زده کړيزو موخو د کيفيت د لاس ته راوړلو لپاره پرلپسې هڅې.
3. د استادانو او کارمندانو ظرفيت لوړونې ته ژمنتيا.
4. د علمي برنامو ايجاد، پراختيا، او اصلاح.
5. د مطالعي، تدریس او څيړنې لپاره مناسب چاپيريال رامنځته کول.
6. په ټولو اړوندو څانگو کې د څيړنې ترويج او تقويت.
7. د کيفيت لوړاوي او خدماتو په ارايه کولو کې په ملي کچه رقابت.
8. د بنسټيزو تاسيساتو وده او پراختيا.

ارزښتونه:

1. اسلامي ملي او علمي ارزښتونو ته درناوی.
2. د لوړو زده کړو وزارت قوانينو، لوايحو، مقرراتو، طرزالعملونو او د مؤسسي پاليسيو ته درناوی.
3. د انساني کرامت لوړ مقام ته درناوی او متقابل احترام.

4. عدالت، مساوات او ځواب وینه.
5. همغږي او گډ کار ته ژمنتيا.
6. د زده کړيالانو د پټو استعدادونو پنځونه او د هغوی فکري روزنه.

د ښوونې او روزنې پوهنځي زیربنايي برخه:

د ښوونې او روزنې پوهنځي تدریسي او ادارې چارې د تاسیس څخه بیا تر اوسه پورې د زابل ولایت مقام په پخوانۍ ودانۍ کې مخته وړل کېږي. د ستراتیژیک پلان لمخې د یادي پوهنځي لپاره د مؤسسې او پوهنځي په ستراتیژیک پلان کې په ۱۴۰۴ هـ ش کال کې تدریسي تعمیر په پلان کې نیول شوي دي.

د ښوونې او روزنې پوهنځي د علمي برنامو یا د څانگو پیژندنه:

د ښوونې او روزنې پوهنځي لاندې څلور څانگې لري:

1. بیولوژي څانگه
2. کیمیا څانگه
3. ریاضي څانگه
4. فزیک څانگه

د ښوونې او روزنې پوهنځي تحصیلي نظام:

د ښوونې او روزنې پوهنځي یوازي د لیسانس په کچه باندې ټولنې ته په څلورو څانگو کې مسلکي ښوونکي وړاندې کوي. همدارنگه تر اوسه پورې یوازي نهاریه محصلین د لوړو زده کړو لپاره مني یعنی د شپې برنامه نه لري.

د ښوونې او روزنې پوهنځي د استادانو او ادارې کارمندانو د پیژندنې جدول:

لاندې جدول د ښوونې او روزنې پوهنځي استادان د څانگو په تفکیک سره او همدارنگه ادارې کارمندان ښيي.

شمیره	نوم	تخلص	علمي رتبه	څانگه	دنده
۱	طاوس خان	هیوادمل	پوهنیار	بیولوژي	د پوهنځي رئیس
۲	حکمت الله	حقپال	پوهنیار	بیولوژي	استاد
۳	روزي محمد	اکبري	نوماند پوهنیار	بیولوژي	د کیفیت لوراوي آمر
۴	ولي خان	رحیم زوي	نوماند پوهنیار	بیولوژي	د بیولوژي څانگې آمر
۵	محمد خالد	افغان	پوهنیار	بیولوژي	استاد

۶	حجت الله	مخلص	نوماند پوهنيار	بيولوژي	استاد
۷	بشير الله	دانش يار	پوهنيار	کيميا	د کيميا څانگې آمر
۸	عبدالرحيم	امين	نوماند پوهنيار	کيميا	استاد
۹	عنايت الله	حتمل	نوماند پوهنيار	کيميا	استاد
۱۰	محمد	هاشمي	نوماند پوهنيار	کيميا	استاد
۱۱	خليل احمد	امين	نوماند پوهنيار	رياضي	د رياضي څانگې آمر
۱۲	محمد خان	قلم يار	نوماند پوهنيار	رياضي	استاد
۱۳	محمد حنيف	تکل	نوماند پوهنيار	رياضي	استاد
۱۴	عبيدالله	عبيد	نوماند پوهنيار	فزيک	استاد
۱۵	گل الرحمن	احساس	نوماند پوهنيار	فزيک	استاد
۱۶	موسی خان	خپلواک	نوماند پوهنيار	فزيک	د فزيک څانگې آمر
۱۷	خان محمد	صابر	نوماند پوهنيار	فزيک	استاد
۱۸	انعام الله	عابد	پوهنيار	انگليسي ژبه او ادبيات	د څېړنې او علمي مجلې آمر
۱۹	عبدالنافع	همت	نوماند پوهنيار	انگليسي ژبه او ادبيات	د مسلکي پرمختيايي مرکز آمر
۲۰	حفيظ الله	فضلي	۰	انگليسي ژبه او ادبيات	د تدریسي چارو عمومي مدير
۲۱	سيد نقیب	منصور	۰	اداره او حسابداري	اجرائیه مدير
۲۲	ذبيح الله	حق دوست	۰	بيولوژي	د لابراتوار مدير

د ښوونې او روزنې پوهنځي غونډې: د ښوونې او روزنې پوهنځي د ترتيب شوي مهال ویش له مخې په میاشت کې یو ځل د علمي شورا غونډه لري او همدارنگه د علمي شورا د غړيو سربيره په ځيني وختونو د پوهنځي د ټولو استادانو سره هم غونډې دایر کېږي.

آسانتياوي: مجهز ټولگي، خوندي چاپیریال، د بریښنا منظم سیستم، پاکي اوبه، همدارنگه سپورټ او وسایل یې.

فعالیتونه:

1. عصري تعلیمي میتودونه او نوی نصاب.
2. د باکیفیته څېړنو خدمتونه.
3. د نورو پوهنځیو او ادارو سره همغږي او همکاری.
4. د علمي پروگرامونو د ظرفیت لوړول.
5. علمي سیمینارونه، کنفرانسونه او ورکشاپونه دایرول.
6. د مختلفو اکاډمیکو فعالیتونو ترسره کول.

تدریسي فعالیت او د نورو پوهنځیو او څانگو سره مرسته: د ښوونې او روزنې پوهنځي تدریسي بهیر د نصاب سره سم په نظري او په پروجیکټور باندې پر مخ وړل کېږي. د عملي کارونو لپاره لابراتوار تر اوسه شتون نلري، چې استادان د آزمایشتونو د سرته رسولو په موخه محصلین بوخت وساتي. د ښوونې او روزنې پوهنځي استادان ټوله په تفاهم او همکاری سره د اړوند څانگو مضامینو تدریس مخته وړي او د اړتیا په صورت کې د کرهڼې او اقتصاد پوهنځیو سره هم تدریسي همکاری کوي.

علمي فعالیتونه او د ظرفیت لوړول: د ښوونې او روزنې پوهنځي زیاتره استادان د درسي بهیر ترڅنگ د څیړنو، تالیفاتو په سرته رسولو هم مصروف دي تر څو په ورسپارل شوو برخو کې څیړنې او تالیفات وکړي، چې دغه کړنې د ټولنې پرمختګ کې ستر رول لري. چې اوس مهال د ښوونې او روزنې پوهنځي استادان په نړیوالو ژورنالو کې یو شمیر مقالې هم خپرې کړي دي. د ښوونې او روزنې پوهنځي زیاترو استادانو په بهرنیو هیوادونو لکه: ایران، هندوستان، روسیه او نورو هیوادونو کې خپلې زده کړې بشپړې کړي او بېرته د خدمت په موخه راستون شوي دي او څو تنه نور یې برحاله په چین کې د ماسټرې په زده کړو بوخت او همدارنګه نور استادان یې د هیواد په داخل او بهرنیو هیوادونو کې د ماسټرې او دوکتورا د زده کړو په موخه د روانیدو په حالت کې دي.

د ورکشاپونو، کنفرانسونو او سمینارونو دایرول: د ښوونې او روزنې پوهنځي استادان په منظم ډول کنفرانسونه، ورکشاپونه او سمینارونه ترتیبوي، چې د پوهنځي داخل او بهر اړوندو علاقه لرونکو ګډونوالو ته وړاندې کيږي. همدارنګه ملي او ولایتي علمي کنفرانسونو، ورکشاپونو او سمینارونو کې فعاله ونډه لري، خپلې تجربې له نورو سره شریکه وي او هم د نورو له تجربو څخه ګټه اخلي.

د پوهنځي په بیلابیلو شورا ګانو او کمیټو کې ګډون: د ښوونې او روزنې پوهنځي استادان د میرویس خان نیکه زابل د لوړو زده کړو مؤسسې او پوهنځي په کچه ټولو کمیټو کې فعال ګډون لري.

د استادانو علمي فعالیتونه: د ښوونې او روزنې پوهنځي استادان د لکچر نوټونو، درسي کتابونو او ممد درسي کتابونو په ترتیبولو او تیارولو کې تل هڅي کوي؛ څیړنې سرته رسوي او د هغوي راپور د مقالو په بڼه خپروي. سره له دې ګڼ شمیر استادان د څیړنو په تر سره کول او د پاته څیړنو د چاپ په پروسې باندې بوخت دي.

د محصلینو فعالیتونه: د ښوونې او روزنې پوهنځي محصلین هر کال د تدریس زده کړې مضمون کې د عملي زده کړو په موخه مختلفو لیسو ته معرفي کيږي او عملي تدریس زده کوي تر څو په راتلونکې کې د غوره مسلکي ښوونکو په حیث ټولنې ته خدمت وکړي.

تدریسي او اداري آسانتیاوي: ښوونې او روزنې پوهنځي د محصلینو د تدریس لپاره څو درسي خونې لري چې ټولو خونو کې د تدریس لپاره د سپینو تختو سربیره LCD او پروجکتورونه لري چې استادان ورڅخه د تدریس په موخه ګټه ترې اخلي. د پوهنځي د رئیس، مرستیال، استادانو او اداري کارمندانو لپاره بیلابیلې شعبي موجودي دي چې د دفتر په حیث ورڅخه ټول ګټه اخلي.

په نړیوالو ژورنالونو کې د استادانو چاپ شوي مقالې:

لاندې جدول د استادانو چاپ شوي مقالې د استاد نوم/استادانو د نومونو، د مقالې د عنوان، د ژورنال نوم د چاپ کال او د څانګې په تفکیک سره ښيي.

شمیره	لیکوال/لیکوالان	د مقالې عنوان	ژورنال	د چاپ کال	څانګه
۱	نوماند پوهنیار عبدالنافع همت	Investigating the Level of Test Anxiety in EFL Students' at Kandahar University, Afghanistan	European Journal of English Language Teaching	2019/06/10	انګلیسي ژبه او ادبیات

انگلیسي ژبه او ادبیات	2019/08/07	American International Journal of Social Science Research	Impacts of Formative Assessment on EFL Students' Academic Performance at Kandahar University	نوماند پوهنیار عبدالنافع همت	۲
انگلیسي ژبه او ادبیات	2020/02/12	London Journal of Research in Humanities and Social Sciences	The Usage of Peer Feedback and its Influence on Afghan EFL Learners' Academic Achievement at Kandahar University, Afghanistan	نوماند پوهنیار عبدالنافع همت	۳
انگلیسي ژبه او ادبیات	2020/06/06	American International Journal of Social Science Research	The Effects of Facebook on Students' Social Life: A Case Study at Mirwais Khan Nika Zabul Institute of Higher Education, Zabul	نوماند پوهنیار عبدالنافع همت	۴
انگلیسي ژبه او ادبیات	2021/01/01	American International Journal of Social Science Research	Afghan Students' Purposes of Using Facebook at Mirwais Khan Nika Zabul Institute of Higher Education, Zabul, Afghanistan	نوماند پوهنیار عبدالنافع همت	۵
انگلیسي ژبه او ادبیات او ریاضي	2021/01/01	American International Journal of Social Science Research	Afghan Students' Satisfaction from Online Learning During Covid-19 at Kandahar University, Kandahar, Afghanistan	نوماند پوهنیار عبدالنافع همت او نوماند پوهنیار محمد حنیف تکل	۶
انگلیسي ژبه او ادبیات	2021/04/08	European Journal of Education Studies	Impacts of Spelling Problems on EFL Students' Writing Skill at Kandahar University, Kandahar, Afghanistan	نوماند پوهنیار عبدالنافع همت	۷
کیمیا	2023/05/17	ACS Omega	Application of Nanomagnetic Metal–Organic Frameworks in the Green Synthesis of Nicotinonitriles via Cooperative Vinylogous Anomeric-Based Oxidation	پوهنیار بشیرالله دانش یار	۸
کیمیا	2022/09/27	Polycyclic Aromatic Compounds	Synthesis and Application of Novel Magnetic Glycoluril Tetrakis(Methylene Phosphorous Acid) as a Nano Biological Catalyst for the Preparation of Nicotinonitriles via a Cooperative Vinylogous Anomeric-Based Oxidation	پوهنیار بشیرالله دانش یار	۹
فزیک	2023/05/13	Nuclear Engineering and Technology	Theoretical studies on the stabilization and diffusion behaviors of helium impurities in 6H-SiC by DFT calculations	پوهنیار عبیدالله عبید	۱۰
کیمیا	2023/11/01	Colloids and Surfaces A: Physicochemical and Engineering Aspects	Synthesis of $Pb_xCu_{1-x}Bi_2O_4$ composites with enhanced visible-light-responsive photocatalytic degradation performance	پوهنیار عنایت الله حقممل	۱۱

بيولوژي	2024/01/01	European Journal of Theoretical and Applied Sciences	The Impact of Estrogen on Embryonic Development: A Review Paper	پوهنيار طاوس خان هيوادل	۱۲
کيميا	2024/01/10	Colloids and Surfaces A Physicochemical and Engineering Aspects	Uncovering the influence of Ni-doping in CuBi2O4 photocatalyst on its visible-light-responsiveness for the efficient removal of toxic Alizarin yellow R dye from wastewater	پوهنيار عنایت الله حقميل	۱۳

د ښوونې او روزنې پوهنځي تحصيلي نصاب:

د ښوونې او روزنې پوهنځي محصلينو ته بيلابيل مضامين چې ۵۵٪ يې اختصاصي او نور يې، اساسي، مسلکي، پوهنتون شمول او اختياري مضامين دي تدريس کيږي. اوس مهال نوي کريکولم چې د لوړو زده کړو وزارت محترم مقام لخوا نهايي شوي او وروسته د ښوونې او روزنې پوهنځي د نصاب او کريکولم کميټي له لوري د اسلامي ثقافت د مضمون د کريډيټ د شمير په زياتيدولو سره ترتيب شوي او لاندي نصاب د ۱۴۰۱ هـ ش کال څخه تطبيق شوي/کيږي:

تحصيلي نصاب: د ښوونې او روزنې پوهنځي تحصيلي نصاب د بيولوژي، کيميا، رياضي او فزيک څانگو په ترتيب سره په لاندي ډول ترتيب شوی دی. **بيولوژي څانگې نصاب:** د بيولوژي څانگې د اتو سميسټرونو نصاب په لاندي ډول سره ترتيب شوی دی.

اول ټولگي، اول سميسټر (بيولوژي څانگه)				
شميره	مضمون	د مضمون کوډ	د مضمون ډول	د کريډيټ شمير
۱	عمومي بيولوژي ۱	Ed.Bio - 0120	اساسي	۴
۲	عمومي کيميا ۱	Ed. Ch - 0120	اساسي	۴
۳	عمومي رياضي او حصائيه ۱	Ed. Math - 0115	اساسي	۳
۴	عمومي ارواپوهنه	Ed.Psy - 0106	مسلکي	۲
۵	انگليسي ۱	Ed. EN - 0102	پوهنتون شمول	۲
۶	اسلامي ثقافت (د اسلام اعتقادي نظام)	SL. IC - 01.01	پوهنتون شمول	۲
۷	اسلامي ثقافت (تلاوت او تجويد)	SL. IC - 01.01	پوهنتون شمول	۱
۸	د کمپيوټر اساسات	Ed. Com -0103	پوهنتون شمول	۲
د کريډيټونو مجموعه				۲۰

اول ټولگي، دوهم سميسټر (بيولوژي څانگه)				
شميره	مضمون	د مضمون کوډ	د مضمون ډول	د کريډيټ شمير
۱	عمومي بيولوژي ۲	Ed. Bio- 0220	اساسي	۴
۲	عمومي کيميا ۲	Ed.Ch.0220	اساسي	۴
۳	بيو فزيک	Ed. Phy - 0220	اساسي	۲
۴	انکشافی ارواپوهنه	Ed. Psy - 0207	مسلکي	۲
۵	انگليسي ۲	Ed . EN - 0202	پوهنتون شمول	۲
۶	اسلامي ثقافت (د اسلام عبادتي نظام)	SL. IC - 02.01	پوهنتون شمول	۲
۷	اسلامي ثقافت (سیرت)	SL. IC - 02.01	پوهنتون شمول	۲
۸	د کمپيوټر اساسات	Ed.BC.0203	پوهنتون شمول	۲

د کريډيټونو مجموعه ۲۰

دوهم ټولگي، دريم سميستر (بيولوژي څانگه)				
شميره	مضمون	د مضمون کوډ	د مضمون ډول	د کريډيټ شمير
۱	غيرفقاريه زولوژي ۱	Ed. Bio- 0321	اختصاصي	۴
۲	عمومي نباتات ۱	Ed. Bio- 0322	اختصاصي	۳
۳	د نباتاتو تطبيقات ۱	Ed. Bio- 0322	اختصاصي	۱
۴	د حجري ماليکولي بيولوژي	Ed. Bio- 0323	اختصاصي	۳
۵	روزنيزه ارواپوهنه	Ed. Psy- 0308	مسلکي	۲
۶	اسلامي ثقافت (د اسلام اخلاقي نظام)	SL. IC - 03.01	پوهنتون شمول	۲
۷	اسلامي ثقافت (د اسلام ټولنيز نظام)	SL. IC - 03.01	پوهنتون شمول	۲
۸	عضوي کيميا	Ed. Chm-0315	اساسي	۲
۹	تکنالوژي کاربردي	Ed. Ge - 0324	اختصاصي	۲
د کريډيټونو مجموعه				۲۱

دوهم ټولگي، څلورم سميستر (بيولوژي څانگه)				
شميره	مضمون	د مضمون کوډ	د مضمون ډول	د کريډيټ شمير
۱	انساني امبريولوژي	Ed. Bio- 0425	اختصاصي	۲
۲	عمومي نباتات ۲	Ed. Bio- 0422	اختصاصي	۳
۳	د نباتاتو تطبيقات ۲	Ed. Bio- 0422	اختصاصي	۱
۴	عمومي هستولوژي	Ed. Bio- 0426	اختصاصي	۴
۵	د بيولوژي د تدريس ميتود	Ed. Bio- 0427	اختصاصي	۴
۶	چاپيريال ساتنه	Ed. Ge - 0404	پوهنتون شمول	۲
۷	اسلامي ثقافت (فکري پوهنه)	SL. IC - 04.01	پوهنتون شمول	۲
۸	اسلامي ثقافت (اديان او مذاهب)	SL. IC - 04.01	پوهنتون شمول	۱
۹	معاصر تاريخ	Ed. Hi - 0405	پوهنتون شمول	۲
د کريډيټونو مجموعه				۲۱

دريم ټولگي، پنځم سميستر (بيولوژي څانگه)				
شميره	مضمون	د مضمون کوډ	د مضمون ډول	د کريډيټ شمير
۱	فقاريه زولوژي	Ed. Bio- 0528	اختصاصي	۴
۲	نباتي فزيولوژي ۱	Ed. Bio- 0529	اختصاصي	۳
۳	نباتي سيستماتيک	Ed. Bio- 0530	اختصاصي	۲
۴	مايکروبيولوژي ۱	Ed. Bio- 0531	اختصاصي	۳
۵	صحت و تربيت بدني	Ed. PS- 0506	اختياري	۲
۶	د ښوونې او روزنې بنسټونه	Ed. Ba - 0509	مسلکي	۲
۷	اسلامي ثقافت (د اسلام سياسي نظام)	SL. IC - 05.01	پوهنتون شمول	۲
۸	اسلامي ثقافت (د اسلام اداري نظام)	SL. IC - 05.01	پوهنتون شمول	۲

د کريډيټونو مجموعه ۲۰

درېم ټولگي، شپږم سميستر (بيولوژي څانگه)				
شميره	مضمون	د مضمون کوډ	د مضمون ډول	د کريډيټ شمير
۱	ښاتې فزيولوژي ۲	Ed. Bio - 0629	اختصاصي	۳
۲	عمومي ايکالوژي	Ed. Bio - 0632	اختصاصي	۴
۳	مايکروبيولوژي ۲	Ed. Bio - 0631	اختصاصي	۳
۴	جنتيک	Ed. Bio - 0633	اختصاصي	۴
۵	پرازيتولوژي	Ed. Bio - 0634	اختصاصي	۲
۶	تربيتي ارزيايي	Ed. Ba - 0610	مسلکي	۲
۷	اسلامي ثقافت (د اسلام اقتصادي نظام)	SL. IC - 06.01	پوهنتون شمول	۲
د کريډيټونو مجموعه ۲۰				

څلورم ټولگي، اووم سميستر (بيولوژي څانگه)				
شميره	مضمون	د مضمون کوډ	د مضمون ډول	د کريډيټ شمير
۱	د انسان اناتومي او فزيولوژي ۱	Ed. Bio - 0735	اختصاصي	۴
۲	د انسان د اناتومي او فزيولوژي ۱ تطبيقات ۱	Ed. Bio - 0735	اختصاصي	۱
۳	بيولوژيکي تکامل	Ed. Bio - 0736	اختصاصي	۲
۴	تدريس زده کړه	Ed. Bio - 0737	ستاژ (اختصاصي)	۴
۵	د بيولوژي تحقيقي روش	Ed. Bio - 0738	پروژه	۴
۶	د دفتردارۍ اصول	Ed.Ge-0711	مسلکي	۲
۷	مونوگراف	Ed.Ge-0735	تحقيقي پروژه	۲
۸	اسلامي ثقافت (قرآن او معاصر علوم)	SL. IC - 07.01	پوهنتون شمول	۲
د کريډيټونو مجموعه ۲۱				

څلورم ټولگي، اتم سميستر (بيولوژي څانگه)				
شميره	مضمون	د مضمون کوډ	د مضمون ډول	د کريډيټ شمير
۱	د انسان اناتومي او فزيولوژي ۲	Ed. Bio - 0835	اختصاصي	۴
۲	د انسان اناتومي او فزيولوژي ۲ تطبيقات ۲	Ed. Bio - 0835	اختصاصي	۱
۳	بيوټکنالوژي	Ed. Bio - 0839	اختصاصي	۲
۴	مونوگراف ۲	Ed. Bio - 0842	تحقيقي پروژه	۲
۵	بيولوژيکل سايکولوژي	Ed. Bio - 0840	اختصاصي	۲
۶	بيوشيمي	Ed. Bio - 0841	اساسي	۴
۷	حل منازعه و صلح ۱	Ed. 0842	اختياري	۲
۸	اسلامي ثقافت (اسلامي تمدن)	SL. IC - 08.01	پوهنتون شمول	۲
د کريډيټونو مجموعه ۱۹				

کیمیا څانگې نصاب: د کیمیا څانگې د اتو سمیسټرونو نصاب په لاندې ډول سره ترتیب شوی دی.

اول ټولگی، لومړی سمیسټر (کیمیا څانگه)				
شمیره	مضمون	د مضمون کوډ	د مضمون ډول	د کړیالیت شمیر
۱	عمومي کیمیا I	Ed.Ch.01.20	اساسي	۳
۲	تطبیقات کیمیا عمومي I	Ed.Ch.01.21	اساسي	۱
۳	عمومي ریاضي I	Ed. Ma. 01.20	اساسي	۲
۴	عمومي بیولوژي I	Ed.Bi.01.20	اساسي	۴
۵	عمومي ارواپوهنه	PS. GP. 01.07	مسلكي/اساسي	۲
۶	انگلیسي I	Ed.En.01.02	پوهنتون شمول	۲
۷	اسلامي ثقافت (د اسلام اعتقادي نظام)	SL. IC - 01.01	پوهنتون شمول	۲
۸	اسلامي ثقافت (تلاوت او تجوید)	SL. IC - 01.01	پوهنتون شمول	۱
۹	عمومي فزیک I	Ed. Ph. 02.20	اساسي	۲
۱۰	کمپیوټر I	CE. IE .01.03	پوهنتون شمول	۲
د کړیالیتونو مجموعه				۲۱

اول ټولگی، دوهم سمیسټر (کیمیا څانگه)				
شمیره	مضمون	د مضمون کوډ	د مضمون ډول	د کړیالیت شمیر
۱	عمومي کیمیا II	Ed.Ch.02.20	اساسي	۳
۲	تطبیقات کیمیا عمومي II	Ed.Ch.02.21	اساسي	۱
۳	شرایط ایمني در لابراتوار	Ed.Ch.02.22	اختصاصي	۲
۴	عمومي ریاضي II	Ed. Ma. 02.20	اساسي	۲
۵	عمومي بیولوژي II	Ed.Bi.02.20	اساسي	۲
۶	انکشافی ارواپوهنه	PS. GP. 02.07	مسلكي/اساسي	۲
۷	انگلیسي II	Ed.En.02.02	پوهنتون شمول	۲
۸	اسلامي ثقافت (د اسلام عبادتي نظام)	SL. IC - 0201	پوهنتون شمول	۲
۹	اسلامي ثقافت (سیرت)	SL. IC - 02.01	پوهنتون شمول	۲
۱۰	کمپیوټر II	CE. IE. 02.03	پوهنتون شمول	۱
۱۱	چاپیریال ساتنه	Ed.ES-03.04	پوهنتون شمول	۲
د کړیالیتونو مجموعه				۲۱

دوهم ټولگی، دریم سمیسټر (کیمیا څانگه)				
شمیره	مضمون	د مضمون کوډ	د مضمون ډول	د کړیالیت شمیر
۱	عمومي کیمیا III	Ed.Ch.03.20	اساسي	۳
۲	تطبیقات کیمیا عمومي III	Ed.Ch.03.21	اساسي	۱
۳	غیر عضوي کیمیا I	Ed.Ch.03.23	اساسي	۳
۴	تطبیقات کیمیا غیر عضوي I	Ed.Ch.03.24	اساسي	۱

د ښوونې او روزنې پوهنځي کتلاک

۲	اساسي	Ed. Ma. 03.20	عمومي رياضي III	۵
۲	پوهنتون شمول	Ed.Hi.03.05	د افغانستان معاصر تاريخ	۶
۲	مسلکي / اساسي	PS. GP. 03.09	تربيتي ارواپوهنه	۷
۲	پوهنتون شمول	SL. IC - 03.01	اسلامي ثقافت (د اسلام اخلاقي نظام)	۸
۲	پوهنتون شمول	SL. IC - 03.01	اسلامي ثقافت (د اسلام ټولنيز نظام)	۹
۲	اساسي	Ed. Ph. 03.20	عمومي فزيک II	۱۰
۲۰	د کريډيټونو مجموعه			

دوهم ټولگي، څلورم سميستر (کيميا څانگه)

شميره	مضمون	د مضمون کوډ	د مضمون ډول	د کريډيټ شمير
۱	غير عضوي کيميا II	Ed.Ch.04.23	اختصاصي	۳
۲	دغيرعضوي کيميا تطبيقات II	Ed.Ch.04.24	اختصاصي	۱
۳	عضوي کيميا I	Ed.Ch.04.25	اختصاصي	۳
۴	د عضوي کيميا تطبيقات I	Ed.Ch.04.26	اختصاصي	۱
۵	د ښوونې او روزنې اساسات	PE.-04.09	مسلکي / اساسي	۲
۶	کيمياوي تکنالوژي	Ed.Ch.04.28	اختصاصي	۲
۷	اسلامي ثقافت (فکري پوهنه)	SL. IC - 04.01	پوهنتون شمول	۲
۸	اسلامي ثقافت (اديان او مذاهب)	SL. IC - 04.01	پوهنتون شمول	۱
۹	کرستل شيمي او د هغه تطبيقات	Ed.Ch.04.27	اختصاصي	۲
۱۰	کمپلکس کيميا	Ed.Ch.04.29	اختصاصي	۲
۱۱	محاسبوي کيميا I	Ed.Ch.04.30	اختصاصي	۲
۲۱	د کريډيټونو مجموعه			

درېم ټولگي، پنځم سميستر (کيميا څانگه)

شميره	مضمون	د مضمون کوډ	د مضمون ډول	د کريډيټ شمير
۱	غير عضوي کيميا III	Ed.Ch.05.23	اختصاصي	۳
۲	دغيرعضوي کيميا تطبيقات III	Ed.Ch.05.24	اختصاصي	۱
۳	عضوي کيميا II	Ed.Ch.05.25	اختصاصي	۳
۴	د عضوي کيميا تطبيقات II	Ed.Ch.05.26	اختصاصي	۱
۵	توصيفي تحليلي کيميا	Ed.Ch.05.32	اختصاصي	۳
۶	توصيفي تحليلي کيميا تطبيقات	Ed.Ch.05.33	اختصاصي	۱
۷	راډيو شيمي	Ed.Ch.05.34	اختصاصي	۲
۸	پوليمير کيميا	Ed.Ch.05.31	اختصاصي	۲
۹	اسلامي ثقافت (د اسلام سياسي نظام)	SL. IC - 05.01	پوهنتون شمول	۲
۱۰	اسلامي ثقافت (د اسلام اداري نظام)	SL. IC - 05.01	پوهنتون شمول	۲
۱۱	محاسبوي کيميا II	Ed.Ch.05.30	اختصاصي	۱
۲۱	د کريډيټونو مجموعه			

دریم ټولگی، شپږم سمیسټر (کیمیا خانګه)				
شمیره	مضمون	د مضمون کوډ	د مضمون ډول	د کړیډیټ شمیر
۱	عضوي کیمیا III	Ed.Ch.06.25	اختصاصي	۳
۲	د عضوي کیمیا تطبیقات III	Ed.Ch.06.26	اختصاصي	۱
۳	طیف شنجی	Ed.Ch.06.36	اختصاصي	۲
۴	د کیمیا تدریس میتود	Ed.Ch.06.37	اختصاصي	۳
۵	د کیمیا اختصاصي کورس	Ed.Ch.06.38	اختصاصي	۲
۶	تحليلي مقداري کیمیا	Ed.Ch.06.39	اختصاصي	۳
۷	تحليلي مقداري کیمیا تطبیقات	Ed.Ch.06.40	اختصاصي	۱
۸	روزنیزه ارزونه	Pe. Ed. 06.10	اساسي	۲
۹	چاپیریالي کیمیا	Ed.Ch.05.35	اختصاصي	۲
۱۰	اسلامي ثقافت (د اسلام اقتصادي نظام)	SL. IC - 06.01	پوهنتون شمول	۲
د کړیډیټونو مجموعه				۲۱

څلورم ټولگی، اووم سمیسټر (کیمیا خانګه)				
شمیره	مضمون	د مضمون کوډ	د مضمون ډول	د کړیډیټ شمیر
۱	تدریس زده کړه	Pe. Ed. 07.12	اساسي	۳
۲	فزيکي کیمیا I	Ed.Ch.07.41	اختصاصي	۳
۳	د فزيکي کیمیا تطبیقات I	Ed.Ch.07.42	اختصاصي	۱
۴	بیوشيمي I	Ed.Ch.07.43	اختصاصي	۳
۵	د بیوشيمي تطبیقات I	Ed.Ch.07.44	اختصاصي	۱
۶	کیمیا ادویه	Ed.Ch.07.45	اختصاصي	۲
۷	د غذایی موادو کیمیا	Ed.Ch.07.46	اختصاصي	۲
۸	څیړنه	Ed.Ch.07.47	پوهنتون شمول	۲
۹	زده کړه ییز مدیریت	Pe. Em. 07.11	اساسي	۲
۱۰	اسلامي ثقافت (قرآن او معاصر علوم)	SL. IC - 07.01	پوهنتون شمول	۲
د کړیډیټونو مجموعه				۲۱

څلورم ټولگی، اتم سمیسټر (کیمیا خانګه)				
شمیره	مضمون	د مضمون کوډ	د مضمون ډول	د کړیډیټ شمیر
۱	فزيکي کیمیا II	Ed.Ch.08.41	اختصاصي	۳
۲	د فزيکي کیمیا تطبیقات II	Ed.Ch.08.42	اختصاصي	۱
۳	بیوشيمي II	Ed.Ch.08.43	اختصاصي	۳
۴	د بیوشيمي تطبیقات II	Ed.Ch.08.44	اختصاصي	۱
۵	مونوګراف	Ed.Ch.08.48	پوهنتون شمول	۳
۶	کلویډي کیمیا او د هغه تطبیقات	Ed.Ch.08.49	اختصاصي	۲
۷	نانو کیمیا	Ed.Ch.08.50	اختصاصي	۲

د ښوونې او روزنې پوهنځي کتابک

۲	اساسي	Ed.Ch.08.51	کاربردي تکنالوژي	۸
۲	پوهنتون شمول	SL. IC - 08.01	اسلامي ثقافت (اسلامي تمدن)	۹
۲	پوهنتون شمول	Pd.Pe-08/04	بدني روزنه	۱۰
۲۱	د کريډيټونو مجموعه			

رياضي څانگې نصاب: د رياضي څانگې د اتو سمسترونو نصاب په لاندې ډول سره ترتيب شوی دی.

اول ټولگي، لومړی سمیستر (رياضي څانگه)				
شمیره	مضمون	د مضمون کوډ	د مضمون ډول	د کړیالیت شمیر
۱	اسلامي ثقافت (د اسلام اعتقادي نظام)	SL. IC - 01.01	پوهنتون شمول	۲
۲	اسلامي ثقافت (تلاوت او تجويد)	SL. IC - 01.01	پوهنتون شمول	۱
۳	عمومي ارواپوهنه	Ed.Ps-0106	مسلکي	۲
۴	انگلیسي	Ed.En-0102	پوهنتون شمول	۲
۵	د کمپیوټر اساسات	Ed.Lc-0103	پوهنتون شمول	۲
۶	د افغانستان معاصر تاریخ	Ed.Hi-0105	پوهنتون شمول	۲
۷	عمومي فزیک	Ed.Ph-0120	اساسي	۴
۸	عمومي رياضي I	Ed.Ma-0115	اساسي	۵
د کړیالیتونو مجموعه				۲۰

اول ټولگي، دوهم سمیستر (رياضي څانگه)				
شمیره	مضمون	د مضمون کوډ	د مضمون ډول	د کړیالیت شمیر
۱	اسلامي ثقافت (د اسلام عبادتي نظام)	SL. IC - 02.01	پوهنتون شمول	۲
۲	اسلامي ثقافت (سیرت)	SL. IC - 02.01	پوهنتون شمول	۲
۳	انکشافی ارواپوهنه	Ed.Ps-0207	مسلکي	۲
۴	انگلیسي II (د رياضي ترمینالوژي)	Ed.En-0202	پوهنتون شمول	۲
۵	مالیکولي فزیک/ترمودینامیک	Ed.Ph-0222/Ed.Ph-0222	اختیاري	۲
۶	د هندسي او مثلثاتو اساسات	Ed.Ma-0216	اختصاصي	۴
۷	رياضی گسسته	Ed.Ma-0217	اختصاصي	۳
۸	عمومي رياضي II	Ed.Ma-0215	اساسي	۴
د کړیالیتونو مجموعه				۲۱

دوهم ټولگي، دریم سمیستر (رياضي څانگه)				
شمیره	مضمون	د مضمون کوډ	د مضمون ډول	د کړیالیت شمیر
۱	اسلامي ثقافت (د اسلام اخلاقي نظام)	SL. IC - 03.01	پوهنتون شمول	۲
۲	اسلامي ثقافت (د اسلام ټولنيز نظام)	SL. IC - 03.01	پوهنتون شمول	۲
۳	روزنيزه ارواپوهنه	Ed.Ps0308	مسلکي	۲
۴	چاپیریال ساتنه	EdEs.0304	پوهنتون شمول	۲
۵	بدني روزنه	Ed.Ps-0306	پوهنتون شمول	۱
۶	وکتور انالیز I	Ed.Ma-0318	اختصاصي	۳
۷	مسطحه تحلیلي هندسه	Ed.Ma-0319	اختصاصي	۳
۸	د اعدادو تیوري	Ed.Ma-0320	اختصاصي	۳
۹	حقیقي انالیز I	Ed.Ma-0321	اختصاصي	۳

د کريډيټونو مجموعه ۲۱

دوهم ټولگي، څلورم سميستر (رياضي څانگه)				
شميره	مضمون	د مضمون کوډ	د مضمون ډول	د کريډيټ شمير
۱	اسلامي ثقافت (فکري پوهنه)	SL. IC - 04.01	پوهنتون شمول	۲
۲	اسلامي ثقافت (اديان او مذاهب)	SL. IC - 04.01	پوهنتون شمول	۱
۳	د ښوونې او روزنې بنسټونه	Ed.Ps-0409	مسلکي	۱
۴	وکتور اناليز II	Ed.Ma-0418	اختصاصي	۳
۵	په فضاء کې تحليلي هندسه	Ed.Ma-0422	اختصاصي	۳
۶	معاصر الجبر I	Ed. Ma-0423	اختصاصي	۴
۷	انټيگرال کالکولس	Ed.Ma-0424	اختصاصي	۴
۸	حقيقي اناليز II	Ed.Ma-0421	اختصاصي	۳
د کريډيټونو مجموعه				۲۱

درېم ټولگي، پنځم سميستر (رياضي څانگه)				
شميره	مضمون	د مضمون کوډ	د مضمون ډول	د کريډيټ شمير
۱	اسلامي ثقافت (د اسلام سياسي نظام)	SL. IC - 05.01	پوهنتون شمول	۲
۲	اسلامي ثقافت (د اسلام اداري نظام)	SL. IC - 05.01	پوهنتون شمول	۲
۳	ارزونه	Ed.Ps-0510	مسلکي	۲
۴	برق او مقناطيس فزيک / نور فزيک	Ed.ph-0528	اختياري	۳
۵	د رياضي د تدريس ميتود	Ed.Ma-0525	اختصاصي	۳
۶	ترسيمي هندسه	Ed.Ma-0526	اختصاصي	۲
۷	معاصر الجبر II	Ed.Ma-0523	اختصاصي	۳
۸	تفاضلي معادلي I	Ed.Ma-0527	اختصاصي	۴
د کريډيټونو مجموعه				۲۱

درېم ټولگي، شپږم سميستر (رياضي څانگه)				
شميره	مضمون	د مضمون کوډ	د مضمون ډول	د کريډيټ شمير
۱	اسلامي ثقافت (د اسلام اقتصادي نظام)	SL. IC - 06.01	پوهنتون شمول	۲
۲	د دفتر داري اصول	Ed.Ps-0611	مسلکي	۲
۳	احصائيه I	Ed.Ma-0628	اختصاصي	۳
۴	تفاضلي هندسه	Ed.Ma-0629	اختصاصي	۳
۵	خطي الجبر	Ed.Ma-0630	اختصاصي	۴
۶	د سلسلو اناليز	Ed.Ma-0631	اختصاصي	۴
۷	تفاضلي معادلي II	Ed.Ma-0627	اختصاصي	۳
د کريډيټونو مجموعه				۲۱

د ښوونې او روزنې پوهنځي کتلاک

څلورم ټولگي، اووم سمېسټر (رياضي څانگه)				
شمېره	مضمون	د مضمون کوډ	د مضمون ډول	د کريدیت شمېر
۱	اسلامي ثقافت (قرآن او معاصر علوم)	SL. IC - 07.01	پوهنتون شمول	۲
۲	تدریس زده کړه	Ed.Ps-0712	ستاژ تعلیمي	۴
۳	څېړنه او پروژه	Ed.Ma-0713	پروژه	۳
۴	کاربرديي ټکنالوژي	Ed.Ma-0732	اختصاصي	۲
۵	احصائيه II	Ed.Ma-0728	اختصاصي	۳
۶	په فزيک کې د رياضي ميتود	Ed.Ma-0733	اختصاصي	۴
۷	مختلط اناليز I	Ed.Ma-0734	اختصاصي	۳
د کريدیتونو مجموعه				۲۱

څلورم ټولگي، اتم سمېسټر (رياضي څانگه)				
شمېره	مضمون	د مضمون کوډ	د مضمون ډول	د کريدیت شمېر
۱	اسلامي ثقافت (اسلامي تمدن)	SL. IC - 08.01	پوهنتون شمول	۲
۲	مونوگراف او سمينار	Ed.Ma-0814	پروژه تحقيقي	۴
۳	د حسابداري اصول/عملياتي تحقيق	Ed.Ma-0838/ Ed.Ma-0839	اختيارى	۲
۴	حل المسائل	Ed.Ma-0835	اختصاصي	۲
۵	د احتمالاتو تيوري	Ed.Ma-0836	اختصاصي	۴
۶	عددي اناليز	Ed.Ma-837	اختصاصي	۴
۷	مختلط اناليز II	Ed.Ma-0834	اختصاصي	۳
د کريدیتونو مجموعه				۲۱

فزيک څانگې نصاب: د فزيک څانگې د اتو سمیسټرونو نصاب په لاندې ډول سره ترتيب شوی دی.

اول ټولگي، لومړی سمیسټر (فزيک څانگه)				
شميره	مضمون	د مضمون کوډ	د مضمون ډول	د کريډيټ شمير
۱	عمومي رياضي	Ed. Ma - 0120	اساسي	۴
۲	د افغانستان معاصر تاريخ	Ed. Hi - 0105	پوهنتون شمول	۲
۳	عمومي فزيک I	Ed. Ph - 0120	اساسي	۳
۴	عمومي ارواپوهنه	PS. GP - 0106	مسلكي/اساسي	۲
۵	انگليسي I	LI. EN - 0102	پوهنتون شمول	۲
۶	اسلامي ثقافت (د اسلام اعتقادي نظام)	SL. IC - 0101	پوهنتون شمول	۲
۷	اسلامي ثقافت (تلاوت او تجويد)	SL. IC - 0101	پوهنتون شمول	۱
۸	غذايي مصونيت اسوله	Ed. Bi -0150/Ed. Hi -0151	اختياري	۱
۹	كمپيوټر	CE. IE - 0103	پوهنتون شمول	۲
۱۰	بدني روزنه روغتيايي ښوونه	Ed.PS-0252 /Ed.Bi.0253	اختياري	۲
د کريډيټونو مجموعه				۲۱

اول ټولگي، دوهم سمیسټر (فزيک څانگه)				
شميره	مضمون	د مضمون کوډ	د مضمون ډول	د کريډيټ شمير
۱	اناليز I	Ed. Ma - 0220	اساسي	۳
۲	ميخانیک I	Ed.ph0221	تخصصي	۴
۳	عمومي فزيک II	Ed. Ph - 0220	اساسي	۳
۴	انكشافی ارواپوهنه	PS. GP - 0207	مسلكي/اساسي	۲
۵	انگليسي II	LI. EN - 0202	پوهنتون شمول	۲
۶	اسلامي ثقافت (د اسلام عبادتي نظام)	SL. IC - 0201	پوهنتون شمول	۲
۷	اسلامي ثقافت (سیرت)	SL. IC - 0201	پوهنتون شمول	۲
۸	عمومي کيميا	Ed.ch0220	اساسي	۳
د کريډيټونو مجموعه				۲۱

دوهم ټولگي، دريم سمیسټر (فزيک څانگه)				
شميره	مضمون	د مضمون کوډ	د مضمون ډول	د کريډيټ شمير
۱	اناليز II	Ed. Ma - 0321	اساسي	۲
۲	احتمالات	Ed. Ma - 0336	اساسي	۲
۳	ميخانیک II	Ed. Ph - 0321	تخصصي	۴
۴	ماليکولي او حرارت فزيک	Ed. Ph - 0322	تخصصي	۲
۵	روزنيزه ارواپوهنه	PS.GP0308	مسلكي/اساسي	۲
۶	اسلامي ثقافت (د اسلام اخلاقي نظام)	SL. IC - 0301	پوهنتون شمول	۲
۷	اسلامي ثقافت (د اسلام ټولنيز نظام)	SL. IC - 0301	پوهنتون شمول	۲
۸	چاپيريال ساتنه	Ed.EN-0304	پوهنتون شمول	۲
۹	هندسي اپټيک	Ed. Ph - 0323	تخصصي	۲

د ښوونې او روزنې پوهنځي کتلاک

۱	تخصصي	Ed. Ph - 0324	د ميخانیک تطبیقات (لابراتوار)	۱۰
۲۱	د کريديټونو مجموعه			

دوهم ټولگی، څلورم سمسټر (فزيک څانگه)				
شميره	مضمون	د مضمون کوډ	د مضمون ډول	د کريديټ شمير
۱	تفاضلي معادلي	Ed. Ma- 0427	اساسي	۳
۲	د نور فزيک تطبیقات (لابراتوار)	Ed. Ph - 0425	تخصصي	۱
۳	د ماليکولي او حرارت فزيک تطبیقات	Ed. Ph - 0426	تخصصي	۱
۴	موجې اپټيک	Ed. Ph - 0427	تخصصي	۳
۵	برق او مقناطيس I	Ed. Ph - 0428	تخصصي	۳
۶	ترموډينامیک	Ed. Ph - 0429	تخصصي	۳
۷	اسلامي ثقافت (فکري پوهنه)	SL. IC - 0401	پوهنتون شمول	۲
۸	اسلامي ثقافت (اديان او مذاهب)	SL. IC - 0401	پوهنتون شمول	۱
۹	احصائيه	Ed. Ma - 0428	اساسي	۲
۱۰	د ښوونې او روزنې بنسټونه	PE-0409	مسلكي/اساسي	۲
۲۱	د کريديټونو مجموعه			

درېم ټولگی، پنځم سمسټر (فزيک څانگه)				
شميره	مضمون	د مضمون کوډ	د مضمون ډول	د کريديټ شمير
۱	په فزيک کې د رياضي ميتود	Ed. Ma- 0533	اساسي	۳
۲	برق او مقناطيس II	Ed. Ph - 0528	تخصصي	۳
۳	نظري ميخانیک	Ed. Ph - 0530	تخصصي	۳
۴	استرونومي	Ed. Ph - 0531	تخصصي	۴
۵	په فزيک کې کمپيوټر	CS.Ph- 0532	تخصصي	۱
۶	د برق او مقناطيس تطبیقات	Ed. Ph - 0533	تخصصي	۱
۷	اسلامي ثقافت (د اسلام سياسي نظام)	SL. IC - 0501	پوهنتون شمول	۲
۸	اسلامي ثقافت (د اسلام اداري نظام)	SL. IC - 0501	پوهنتون شمول	۲
۹	وکتور اناليز	Ed. Ma - 0518	اساسي	۲
۲۱	د کريديټونو مجموعه			

درېم ټولگی، شپږم سمسټر (فزيک څانگه)				
شميره	مضمون	د مضمون کوډ	د مضمون ډول	د کريديټ شمير
۱	اتومي فزيک	Ed. Ph - 0634	تخصصي	۴
۲	الکترونخنيک	Ed. Ph - 0635	تخصصي	۴
۳	د فزيک د تدريس تيوري او ميتودونه	Ed. Ph - 0636	تخصصي	۴
۴	د څېړنې کړنلاره	Ed. Ph - 0538	تخصصي	۳

د بنوونې او روزنې پوهنځي کتلاک

۵	نوي کيدونکي انرژي	Ed.ph-0637	تخصصي	۲
۶	تربيتي ارزيايي	PE.ED-0610	مسلکي / اساسي	۲
۷	اسلامي ثقافت (د اسلام اقتصادي نظام)	SL. IC - 0601	پوهنتون شمول	۲
د کريډيټونو مجموعه				۲۱

څلورم ټولگي، اووم سميسټر (فزيک څانگه)				
شميره	مضمون	د مضمون کوډ	د مضمون ډول	د کريډيټ شمير
۱	هستوي فزيک	Ed. Ph - 0739	تخصصي	۴
۲	الکترونیک	Ed. Ph - 0740	تخصصي	۴
۳	د فزيک د څېړنې پروژه	Ed. Ph - 0741	تخصصي	۳
۴	د الکترونیک تطبیقات	Ed. Ph - 0742	تخصصي	۲
۵	تدریسي زده کړه	Ed.ph-0743	ستاژ (تخصصي)	۴
۶	علمي سير	Ed.ph-0744	ستاژ (تخصصي)	۲
۷	اسلامي ثقافت (قرآن او معاصر علوم)	SL. IC - 0701	پوهنتون شمول	۲
د کريډيټونو مجموعه				۲۱

څلورم ټولگي، اتم سميسټر (فزيک څانگه)				
شميره	مضمون	د مضمون کوډ	د مضمون ډول	د کريډيټ شمير
۱	د جامداتو فزيک	Ed. Ph - 0845	تخصصي	۳
۲	کوانتم ميخانيک	Ed. Ph - 0846	تخصصي	۴
۳	د فزيک د مسایلو میتودیک حل	Ed. Ph - 0847	تخصصي	۴
۴	مونوگراف	Ed. Ph - 0848	ستاژ (تخصصي)	۴
۵	د نسبیت فزيک	Ed.ph-0849	تخصصي	۲
۶	د دفتر داري اصول	PE.ED - 0811	مسلکي / اساسي	۲
۷	اسلامي ثقافت (اسلامي تمدن)	SL. IC - 0801	پوهنتون شمول	۲
د کريډيټونو مجموعه				۲۱

د لیسانس دورې د زده کړې د مقرري په اساس سره د آزمونو لایحه:

د حاضری نصاب

شپاړسمه ماده:

۱. په مضمون کې د حاضری د نصاب بشپړول حتمي دي. په درسي ساعتونو کې ۷۵ سلنه حاضري د اړوند مضمون په وروستی آزمون کې شاملیدو لپاره شرط گڼل کیږي.
۲. د مضمون د تطبیقاتو په ساعتونو کې له ۲۵ سلني څخه زیاته غیر حاضري، د تطبیقاتو له نمره څخه د محرومیت لامل کیږي.

د بریالیتوب نمره

اوسمه ماده:

1. د هر مضمون لپاره د برياليتوب نمره ۵۵ سلنه ده، سربيره پر دي په هر سمیستر کې د عمومي نمره د اوسط ۶۰ سلنه بشپړول لازمي گڼل کېږي.
2. د سمیستر د نمره د اوسط محاسبه يا د هر مضمون د کريډيټونو شمير د نوموړي مضمون له وروستۍ مضمون له نمره سره ضربېږي، او د ورکړل شويو آزموينو د مضامينو د نمره مجموعه د هماغه مضمونونو د کريډيټونو د شمير پر مجموعي تقسيمېږي.

د آزموينو تفکيک

اتلسمه ماده:

1. د مضمونونو ارزونه په لاندې ډول سره محاسبه کېږي:
  1. وروستۍ آزموينه له ۵۰ تر ۶۰ سلني پورې ده.
  2. د سمیستر منځنۍ آزموينه له ۲۰ تر ۳۰ سلني پورې ده.
  3. تطبیقات، عملي کار او د ټولگي فعاليتونه ۲۰ سلنه پورې دي.
2. هغه مضمونونه چې عملي کار يا تطبیقاتو ته اړتيا نه لري، وروستۍ ارزونه يې له ۶۰ تر ۷۰ سلني پورې محاسبه کېږي.
3. که چيرې يو محصل د سمیستر په منځنۍ آزموينه کې گډون ونه کړي، د سمیستر د منځنۍ آزمويني دوهم چانس له ۷۵٪ سلني نمره څخه محاسبه کېږي.
4. د ټولگي د پروژې، گرافيکي کار، سټاژ او د لوست د زده کړې ارزونه د اړوندو څانگو له واک څخه دي.

ارتقاء او عدم کريډيټ

نولسمه ماده:

1. محصل هغه وخت کولاي شي لوړ سمیستر ته ارتقاء وکړي، چې په هماغه سمیستر کې د ثبت شويو کريډيټونو نيمایي بشپړ کړي. په هغه صورت کې چې کريډيټونه طاق وي، نيمایي کريډيټونه د محصل په گټه محاسبه کېږي.
2. که چيرې محصل په يو يا څو هغو مضمونونو کې چې د هماغه سمیستر له نيمایي کريډيټونو څخه ډير کم وي محروم، غايب او د برياليتوب په نمره ونه توانېږي بل سمیستر ته ارتقاء کوي په هماغه مضمونونو کې عدم کريډيټ شميرل کېږي. د عدم کريډيټ مضامينو د بشپړولو لپاره د دوو سمیسترونو تر منځ په رخصتيو او يا په راتلونکو سمیسترونو کې د لړۍ په پام کې نيولو سره له لاندې امکاناتو څخه گټه اخيستلای شي.
  1. د هغو مضمونونو د شمير له مخې چې د برياليتوب نمره يې پکښې اخيستي نه وي، له ۲ تر ۴ اونيو پورې د مضمون تعقيب او د مضمون په پای کې د آزمويني تيرول.
  2. د ۲ تر ۴ اونيو لپاره د څانگې له لوري د سپارل شوي دندې تر سره کول، چې د مضمون د منځپانگې معادل وي او په پای کې د آزمويني د تيرولو چمتوالی.
  3. په هغه صورت کې چې د محصلينو شمير له پنځو تنو څخه کم وي، د اړوندي څانگې له لوري محصل ته د انفرادي کار سپارل او په ټاکلي وخت کې د آزمويني اخيستل.
  4. د مضمون تعقيب (حضورې) يا انفرادي کار او د آزمويني اخيستل د سمیستر د آزموينو له پيل کيدو څخه مخکې چې محصل په هغه کې قرار لري، صورت مومي.

3. پوهنځي د اړوندي څانگې په مشوره د عدم کريډيټ د محصلينو د آزمويني اخيستلو مهال ویش ترتیوي. د آزمويني اخيستلو څخه وروسته اړوندي څانگې د آزمويني پایلي د یوې اونۍ په موده کې په رسمي ډول پوهنځي ته لیرل.
4. که چیري محصل د یوه سمیستر نیمایي کريډیتونه بشپړل کړي وي، د هغه د آزمويني د نمر و اوسط د پای کريډیتونو د بشپړیدو وروسته محاسبه کيږي.
5. که چیري یو محصل د اخيستل شوي آزمويني په ټولو مضمونونو کې د بريالیتوب نمره اخيستي وي، خو د نمر و اوسط یې پوره کړي نه وي بل سمیستر ته ارتقاء کوي او هغه ته لیکلی خبرداری او اخطار ورکول کيږي.
6. که چیري محصل د محرومی یا د یوه یا څو مضمونونو د عدم کريډيټ له امله په هغه صورت کې چې ۵۰٪ سلنه کريډیتونه یې بشپړل کړي وي، د دوهم ځل لپاره د مضمون یا انفرادي کار له بشپړولو څخه وروسته په یو یا دوه مضمونونو کې عدم کريډيټ شي، یوازې د عدم کريډيټ شوي یوه یا دوه مضامينو کې د دوه اونيو د چمتوالي په بهیر کې د دریم ځل لپاره آزموينه ورکوي.
7. محصل د عدم کريډيټ په صورت کې د دریم ځل لپاره خپلو زده کړو ته دوام ورکوي، او عدم کريډيټ شوي یو یا دوه مضمونونه د زده کړې په پای کې د یو سمیستر لپاره د اړوندي ټولگي له نورو محصلينو سره تعقیب کوي. همدارنگه د سمیستر په پای کې له نورو محصلينو سره آزموينه ورکوي. د یوه یا څو مضمونونو د عدم کريډيټ په صورت کې ددې مقرري د درويشتمې مادې د حکم تابع کيږي.
8. د کورس له جوړیدو یا انفرادي کار څخه وروسته په دوهم چانس کې له دوو څخه د زیاتو مضامينو عدم کريډيټ د هماغه سمیستر عدم کريډيټ شوي مضمونونه د بل کال په سمیستر کې تکراروي.
9. د محصلينو راتلونکې آزمويني له ۱۰۰٪ سلني نمر و څخه محاسبه کيږي.
10. که چیري د مضمون د وروستی آزمويني پایله د استاد له لوري غیر تکمیل شوي راپور ورکړل شوي وي، او د صنفی آزمويني، کورني کار، تطبیقاتو یا د ورستيو آزموينو یوه برخه ئې بشپړه کړي نه وي، د هماغه سمیستر د نمر و ټولگي اوسط د هماغه مضمون د پایلي تر بشپړیدو پورې نه محاسبه کيږي.
11. محصل مکلف دی چې نا تکمیل شوی مضمون د بل سمیستر تر پیل پورې بشپړ کړي، او راپور یې له اړوندي څانگې او یا هم پوهنځي ته وړاندي کړي.

د سمیستر تکرار

شلحه ماده:

1. د یوه سمیستر د کريډیتونو له نیمایي څخه زیات عدم کريډيټ، محروم او د آزمويني غایب چې محصل په هغه کې نوم لیکلی دی، د هماغه سمیستر عدم کريډيټ گڼل کيږي. یوازې هغه مضمونونه چې په هغو کې عدم کريډيټ پاتي شوي دي، په بل کال کې په عین سمیستر کې تعقیب او د کريډیتونو اوسط یې د سمیستر د مضمونونو له مجموعي څخه محاسبه کيږي.
2. که چیري یو محصل د سمیستر په بهیر کې حاضري بشپړه او د سمیستر منځنی آزمويني یې تیري کړي وي او د آزمويني په ورځ له مضمونونو څخه په یوه کې د غیرمترقبه پېښو له امله حاضر نه شي او موجه اسناد او مدرکونه یې د پوهنتون یا د لوړو زده کړو مؤسسي د آزموينو د کميټي له لوري تائید شوي وي وړاندي کړي، د نوموړي مضمون آزموينه په معذرتي ډول د سمیستر د آزموينو په پای کې تیروي او پایله یې په لومړي چانس کې د محاسبې وړ ده.

دایمي منفکي

یوویشتمه ماده:

په هغه صورت کې چې د زده کړې په دوران کې په عین سمیستر کې د کریدیتونو له نیمایي څخه زیات دوه ځلي عدم کریدیت دوه ځلي تکرار شي، له اړوندي لوړو زده کړو مؤسسي څخه د محصل د دایمي منفکي لامل کیږي.

د نمر و اوسط نه بشپړول

دوه ویشتمه ماده

1. د سمیستر د نمر و د عمومي اوسط نه بشپړول په لومړي ځل کې د تدریسي مدیریت له لوري د پایلو په جدول کې په درج سره د محصل د شفاهي خبرداری لامل کیږي، او په دوهم ځل کې نه بشپړول په هغه صورت کې چې په دوو پرله پسې سمیسترونو کې وي، د پایلو په جدول کې په درج سره لیکلي خبرداری یا اخطار او له محصل څخه د لیکلي ژمني او تعهد د اخیستلو لامل ګرځي.
2. په دریم ځل کې د نمر و اوسط نه بشپړول چې په دريو پرله پسې سمیسترونو کې وي، محصل د نمر و اوسط د بشپړولو په منظور د هغو دوو مضمونونو د آزمویني په بیا تیروولو مکلف دي چې په وروستي سمیستر کې (د نمر و اوسط نه بشپړول) کې چې په هغو کې یې تر ټول کمي نمرې اخیستي وي.

د زده کړې د دورې موده

درویشتمه ماده:

د وړیا زده کړې زیات نه زیاته دوره په څلور کلنو پوهنځیو کې د ټاکلي دورې له دوو کلونو څخه او له څلور کلنو زیاتو پوهنځیو کې دريو کلنو څخه زیات کیدلای شي.

د نمر و تشریح

څلرویشتمه ماده:

1. د بریالیتوب د نمر و تشریح له A څخه تر D پورې په لاندې ډول دي:
  - i. ۹۰ څخه تر ۱۰۰ A.
  - ii. ۸۰ څخه تر ۸۹ B.
  - iii. ۷۰ څخه تر ۷۹ پورې C.
2. له ۵۵ څخه کمي نمرې عدم کریدیت ګڼل کیږي او په F توري ښودل کیږي.

د لیسانس د دورې د زده کړې مقرري د آزموینيو د لایحي څلورم فصل: د آزمویني د اخیستلو ډول

د لوړو زده کړو د مؤسسي د آزموینيو کمیته

شپږ ویشتمه ماده:

1. هره پوهنځي د سمیستر په پای کې د آزموینو د اخیستلو په منظور د پوهنځي د رئیس تر ریاست لاندې یا د لوړو زده کړو د مؤسسې د محصلینو چارو د مرستیال تر ریاست لاندې د لوړو زده کړو د مؤسسې د آزموینو کمیټه رامنځته کیږي چې په آزموینو پورې له اړوندو چارو څخه څارنه کوي.
2. آزمویني د لوړو زده کړو د مؤسسې د آزموینو د کمیټې له تصمیم سره سم په لیکلې، تفرري یا مختلط ډول اخیستل کیږي.
3. د سمیستر د وروستۍ آزمویني لږ تر لږه وخت ۶۰ دقیقې او حد اکثر وخت یې دوه ساعته دی. په هغه صورت کې چې زیاتي مودي ته اړتیا وي، د لوړو زده کړو د مؤسسې د آزموینو کمیټه په دې هکله تصمیم نیسي.
4. د وروستۍ آزمویني پارچي د لوړو زده کړو د مؤسسې د آزموینو کمیټې په شتون کې د اړوند مضمون د استادانو له لوري د آزموینو کمیټې په خونه کې کتل کیږي.

د پوښتنو شمیر

اووه ویشتمه ماده:

1. د سمیستر د وروستۍ آزمویني د پوښتنو شمیر د مضمون د ډول او څانگې لمخې له ۲۰ تر ۴۰ پوښتنې ټاکل کیږي. په ځانگړو شرایطو کې ددې مقرري د شپږویشتمې مادې د (۱) فقرې درج شوي کمیټه د پوښتنو په هکله تصمیم نیسي.
2. د سمیستر د وروستۍ آزمویني د اخیستلو لپاره د مضمون او څانگې د ډول لمخې څلور ځوابه، لنډ تشریحي تحلیلي او محاسبوي پوښتنې له آزمویني څخه یوه ورځ مخکې چمتو کیږي.

د وروستۍ آزمویني پایلي

اته ویشتمه ماده:

1. د وروستۍ آزمویني پایلي د آزمویني له اخیستلو څخه وروسته د ۳ او یا ۵ ورځو په جریان کې اعلانیږي.
2. د سمیستر د وروستۍ آزمویني پایلو له اعلان څخه وروسته ۳ کاري ورځي د پارچي د بیا کتنې لپاره ټاکل کیږي. محصل کولای شي د پایلو له اعلان څخه وروسته په دې موده کې خپل لیکلی غوښتنلیک یا عریضه د پارچي د بیا کتنې لپاره د اړوندې پوهنځي ریاست ته وړاندې کړي.
3. که چیري په یوه مضمون کې د ناکامو محصلینو شمیر له ۳۰ سلني څخه زیات وي، د لوړو زده کړو د مؤسسې د آزموینو کمیټه له اړوندې څانگې سره د هغه عوامل په کره توگه پلټي او د هغو په منطقي حل کې لازم اقدامونه تر سره کوي.
4. د سمیستر د وروستۍ آزمویني پارچي لږ تر لږه د یوه سمیستر د مودي لپاره د آزموینو په کمیټه کې ساتل کیږي او له هغې وروسته د آزموینو د کمیټې او د اړوندې څانگې د گډ پلاوي په شتون کې سوځول کیږي.

د ښوونې او روزنې پوهنځي د محصلينو صحي، ايمني او امنيتي پاليسي:

د ښوونې او روزنې پوهنځي کې زيات شمير محصلين په زده کړو بوخت دي او خپلې زده کړې پر مخ وړي، نو اړينه ده چې د دوي د هوساينې او ذهني ودې د ښه چاپيريال رامنځته کولو لپاره د هيواد د نافذه قوانينو په رڼا کې د لوړو زده کړو وزارت قوانين، لوايح او مقررات طرح کړي دي او زموږ په اختيار کې دي او هدف د محصلينو لپاره ښه خدمات وړاندي کول دي، او کومي ستونزي چې رامنځته کيږي په آساني سره ورته رسیده گي وشي، چې د هغوي له جملې څخه يو هم د محصلينو صحي، ايمني او امنيتي پاليسي ده.

دغه پاليسي دري برخې لري (صحي، ايمني او امنيتي) چې هره برخه په لاندې ډول ده.

صحي پاليسي: دا برخه د محصلينو لپاره خورا مهمه ده او د محصلينو د روغتيا د ښه ساتلو په موخه په کې شرايط وضع شوي دي. دا چې د ښو زده کړو لپاره سالم بدن او روغتيا اړينه ده نو د زده کړو لپاره اړينه ده چې يو سالم چاپيريال رامنځته کړو چې نوموړي پاليسي په دې برخه کې مرستندويه ده او لاندې موارد په کې شامل دي.

1. د محصلينو د ويني گروپ ليست شتون چې د اړتيا پر وخت ورته رسیده گي کيږي.
2. د محصلينو لپاره د اوليه مرستندويه موادو شتون چې محصلين ورته د پيښو په وخت رسیده گي وکړي.
3. د پوهنځي په داخل کې د ټولو تدریسي او اداري صنفونو ساتلو په موخه بايد خدماتي کارمندان شتون ولري، که څوک په دې برخه کې کومه ستونزه ويني د پوهنځي سره دي په تماس کې شي تر څو ستونزه ژر تر ژر حل شي.

ايمني پاليسي: په دې برخه کې نويو شامل شويو محصلينو لپاره سمینار دایرېږي او په هغې کې د پوهنځي په اړه مکمل معلومات وړاندي کيږي او د پوهنځي اړوند ټول قوانين او پاليساني تشریح کيږي تر څو محصلين د پوهنځي په ټولو قوانينو پوه شي او په راتلونکي کې کومه تيروتنه ونه کړي او د جزا مرتکب ونه گرځي او د لاندې مواردو خيال وساتي.

1. محصلين بايد خپل د اوسیدو ځای او همدارنگه د ټولگي، کتابخاني، انټرنیټ او د پوهنځي د چاپيريال پاکي او صفایي ته پوره پاملرنه وکړي.
2. د پوهنځي په ودانۍ کې له هغو ساحو د څخه ليري واوسي چې خطر لري لکه: فيوز بکسونه، د حريق ضد ډبې، او نور.
3. که کوم مشکوک موارد ويني ژر تر ژره د مسؤولينو ته خبر ورکړل شي تر څو پر وخت اقدام ترسره شي.

امنيتي پاليسي: په دې برخه کې هغه موارد ذکر شوي چې د امنيتي پيښو د رامنځته کيدو په صورت کې د محصلينو سره مرسته کوي.

1. که چيري کومه پيښه رامنځته کيږي محصلين کولاي شي اړوند مسؤولينو سره په تماس کې شي.
2. د پوهنتون په دروازو کې موظف اشخاص شتون لري چې د پيښې په صورت کې د پوهنځي له محصلينو سره مرسته کوي.
3. که چيري اور لگيدنه يا زلزله رامنځته کيږي محصلين بايد د ودانۍ د فرار له لارو د پيښې ځای پرېږدي.
4. د اورلگيدني په صورت کې بايد اطفايي يا د حوادثو ضد ادارې ته زنگ وکړي تر څو پيښه مهار شي.
5. ټول محصلين پوهنځي ته د راتگ په وخت کې بايد د هر ډول ناریه او جارحه وسلو له راوړلو څخه ډډه وکړي.
6. ټول محصلين اړ دي چې د امنيتي مسؤولينو سره همکاري وکړي او مزاحمت ورته ونه کړي.

د ښوونې او روزنې پوهنځي د انصاف او عدالت پالیسي:

په دې ورستیو کلونو کې په گران هیواد افغانستان کې په زیاتو سکتورونو کې چټک پرمختگ رامنځ ته شو، یو له هغو څخه په هیواد کې د لوړو زده کړو په ډگر کې بې ساری پرمختگ وو چې په لنډ وخت کې د هیواد دننه او بهر یې بې شمیره متخصصین او مسلکي کادرونه تربیه او د خدمت په توگه افغاني ټولني ته وړاندي شول. همدا د عالي تحصیلاتو چټک بدلون او وده وه چې د هیواد په لار او بر کې زیات دولتي او غیر دولتي د لوړو زده کړو نهادونه تشکیل او ایجاد شول. یو له دغو نهادونو څخه د میرویس خان نیکه زابل د لوړو زده کړو مؤسسه وه چې په ۱۳۹۶ هـ ش کال کې د زابل په تاریخي او لرغوني ولایت کې د لوړو زده کړو وزارت له خوا تاسیس شوه. یاده مؤسسه په لمړیو کې یوازي د یوې پوهنځي (ښوونه او روزنه) چې په تشکیل کې د څلور څانگو (بیولوژي، کیمیا، ریاضي او فزیک) په درلودلو سره یې په فعالیت پیل وکړ. اوس د ښوونې او روزنې پوهنځي په لسگونه علمي کادرونه او په سلهاوو محصلین لري، پوهنځي په دريو دورو کې فارغان ټولني ته د خدمت په موخه وړاندي کړي دي.

د ښوونې او روزنې پوهنځي د چارو د بهبود، غوره والي او رویتیا لپاره زیات شمیر طرزالعملونه، میکانیزمونه، طرحي او پالیساني ترتیب او آماده کړي دي تر څو یې په وسیله د محصلینو، استادانو، ادارې کارمندانو او کارکوونکو وظایف معلوم، حقوق یې تضمین تر لاسه او لارښه پیاوړي شي. په دې سره به د پوهنځي په ټولو سطحو کې اطمینان تر لاسه شي، چې پوره او بشپړ عدالت تامین او په انصاف سره ټولې پریکړې تر سره شي او ټول ښکیل کسان دا ډاډ تر لاسه کړي چې په ټولو چارو کې لکه استخدام، تشویق، د بورسونو ویش، د علمي ترفیعاتو طی مراحل، د ارزونو پر بنسټ د مکافاتو او مجازاتو تطبیق او نورو ټولو برخو کې د انصاف او عدالت معیارونه او اصول لومړیتوب لري چې ددې تگلاري د عملي کولو لپاره د ښوونې او روزنې پوهنځي د خپلو چارو د ښه والي لرلید ته د رسیدو او خپل رسالت د تر سره کولو لپاره د انصاف او عدالت پالیسي د لاندې چوکاټ او محتوا پر بنسټ جوړه کړي او د عملي کولو لپاره یې پوره هلې ځلې کوي.

سرچینه:

د انصاف او عدالت پالیسي د تضمین کیفیت د چارچوب د ۸.۳۹ معیار په اساس ترتیب او تهیه شوي ده.

موخې:

1. د استادانو د تقرر، د درسونو او ورځنیو چارو عادلانه ویش، د کنفرانسونو ارزونه، مقالې، تحقیقي او تالیفي آثار، ترفیع، بورسونو، د کمیټو او شوراگانو سمون، سیمینارونو او ورکشاپونو ته معرفي او اړوند نورو چارو کې د انصاف او عدالت اصل په پام کې نیول.
2. د ادارې او خدماتي کارمندانو د تقرر، جذب، امتیاز او ارتقاء په برخه کې د انصاف او عدالت اصل مراعات کول.
3. د محصلینو په ارزونه او نمره ورکولو کې د انصاف او عدالت اصل تطبیقول.
4. د پوهنځي په ادارې او خدماتي کارمندانو، استادانو او محصلینو د لوړو زده کړو وزارت او مؤسسې د پالیسيو، مقرر او لویاڅو د تطبیق په برخه کې د انصاف او عدالت اصل مراعاتول.
5. د پروشرونو، بیرونو او ویب سایټ له لارې د قوانینو او مقرر په اړه عامه پوهاوی رامنځته کول.

د انصاف او عدالت په برخه کې د ښوونې او روزنې پوهنځي کړنې

الف: د قانون د تطبیق او عملي کولو په برخه کې

لکه څرنگه چې قانون او د هغه یو شان تطبیق د هر سازمان او ادارې د تنظیم، پرمختګ او چارو د سمون لپاره زیات مهم دي نو په همدې خاطر د ښوونې او روزنې پوهنځي د ښه نظم، عدالت او انصاف په موخه تل په دې هڅه کې ده ترڅو د قانون د پلي کولو غوره لارې پیدا او د نهاد په ټولو سطحو کې یې یو شان تطبیق کړي.

ب: د ادارې او خدماتي کارمندانو او استادانو د جذب اړوند پالیسي

1. د علمي کادر د اړتیا وړ بستونه د مؤسسې په ویب سایټ او فیسبوک پاڼو کې نشر کول او د آزادې سیالۍ له لارې د علمي کادر د غړو جذبول.
2. د ادارې کارمندانو بستونه میرویس خان نیکه زابل د لوړو زده کړو مؤسسې او پوهنځي په فیسبوک پاڼه نشرول او د کارمندانو تقرر د آزادې سیالۍ له لارې جذبول.
3. خدماتي بستونه د آزادې سیالۍ لپاره اعلان ته سپارل کيږي او یو کس د مهارتونو پر بنسټ ټاکل.
4. د علمي بستونو توزیع د څانګو د اړتیا د تشخیص له مخې د محصلینو د تناسب ۳۰/۱ د مضامینو شمیر، د استاد له مکلفیتونو سره د درسي ساعتونو مطابقت او د پوهنځي په تطبیقي پلانونو کې د ځای ورکولو له مخې صورت نیول.
5. په پوهنځي کې د ادارې بستونو د ویش موضوع د ادارو د اړتیا له سنجش، د کار حجم د کارمنداو محصل د تناسب ۷۰/۱ د اړیکې له مخې په ادارې جلسو او په تطبیقي پلان کې ځای پر ځای کول.

ج: د محصلینو، استادانو او کارمندانو تر منځ تناسب په برخه کې:

د ښوونې او روزنې پوهنځي د محصلینو، استادانو او کارمندانو ترمنځ تناسب د لوړو زده کړو وزارت د تضمین کیفیت د معیارونو په اساس ټاکي چې همدې اصولو ته په کتو د جذب او استخدام چارې تر سره کوي.

د: د محصلینو د مونوګرافونو د لیکنې او لارښوونې په برخه کې:

د ښوونې او روزنې پوهنځي کې محصلین خپل د تحصیلي دورې پایلیکونه او مونوګرافونه د رهنما استاد تر لارښوونې لاندې تدوین، ترتیب او بیا دفاع کوي. لارښود استاد د یوه منظم میکانیزم له لارې خپلو محصلینو ته د عدالت اصل ته په کتو د مونوګرافونو د لیکلو او تدوین کولو رهنمایي کوي. هغه لارښود استاد چې محصل ته وخت نه ورکوي او د محصل سره لږ او سطحې همکاري کوي، محصل کولای شي په وړاندې یې د پوهنځي ریاست ته خپل شکایت وکړي. که پوهنځي د محصل شکایت ته رسیده ګي ونه شي کړای. محصل کولای شي خپل شکایت د پوهنځي پورې ورسوي. پوهنځي به د محصل شکایت ته په عادلانه او منصفانه توګه رسیده ګي کوي ترڅو چارې د انصاف په رڼا کې تر سره شي.

ه: د استادانو او کارمندانو د ظرفیت لوړونې په برخه کې:

د ښوونې او روزنې پوهنځي تل هڅه کوي د خپلو استادانو او کارمندانو د ادارې ظرفیت لوړونې لپاره مختلفې برنامې، ټرینینګونه، ورکشاپونه او هم د مسلکي ظرفیت لوړونې لپاره د زده کړو مختلف پروګرامونه لکه لیسانس، ماسټري، دوکتورا... په لار واچوي. پوهنځي به ټول د ظرفیت لوړونې برنامې

داسې تنظيموي ترڅو له يوه طرفه د پوهنځي په ټولو برخو کې د يو شان نوښتونه، پرمختګونه او لاسته راوړنو شاهدان و اوسو او له بل طرفه به د عدل او انصاف اصول او ارزښتونه عملي شوي وي ترڅو په پوهنځي کې پرمختګ او ارتقاء رامنځ ته او ټولې اړتياوې پوره شي.

و: په درسي ساعتونو کې د انصاف او عدالت پاليسي:

په څانګو کې د ورځنيو درسونو ویش د استادانو د علمي مکلفيت له مخې او د لوړو زده کړو وزارت د لوايحو مطابق پر مخ وړل او هغوی ته د تخصص له مخې د مضامينو ویش ترسره کول. په دې برخه کې د پوهنځي علمي شورا د عدالت له تأمین څخه نظارت کوي او متضرر استادان کولای شي چې خپل شکايت د پوهنځي له رئيس، علمي مرستيال، د مؤسسې له رئيس سره شريک کړي او يا هم په رسمي ډول د شکاياتو په صندوق کې خپل ليکلی شکايت درج کړي.

ر: د لنډ مهاله بورسونو د توزيع په برخه کې د انصاف او عدالت پاليسي:

د ښوونې او روزنې پوهنځي د لنډ مهاله او اوږد مهاله بورسونو د توزيع په برخه کې استادانو او ادارې کارمندانو ته ونډه ورکوي ترڅو د استادانو او ادارې کارمندانو ظرفيتونه لوړ کړي.

ز: د نتايجو د شفافيت په برخه کې د انصاف او عدالت پاليسي:

1. د سمیستر منځنۍ آزموينه: د پوهنځيو يا هم د پوهنتون په کچه چې د آزمويني کميټي شتون لري چې د نوموړو کميټيو لخوا د منځني سمیستر آزموينه د لوړو زده کړو وزارت د طرز العمل او هدايت مطابق تنظيم او پريکړه کوي.
2. د سمیستر وروستۍ آزموينې لپاره د مؤسسې او يا هم د پوهنځيو د آزموينو کميټي د لوړو زده کړو وزارت د طرز العمل او هدايت مطابق پريکړه کوي. يادې کميټي د هر امتحان له صحنې څخه ليدنه کوي او خپل ورځني راپورونه د کميټي په مربوطه کتابونو کې رسوي او د آزموينو په پاې کې د هرې پوهنځي د آزموينو کميټه مکلفه ده چې خپل توحيدې راپور د مؤسسې د آزموينو کميټي ته وسپاري. د آزموينو کميټه د پوښتنو د جوړولو له ډول، د آزمويني د صحنې داخلي نظم، د آزموينې وخت، د آزموينې پر وخت پيل، په آزموينه کې د ممتحن او ممتحن شتون، د محصلينو رضايتم، د ټولو محصلينو شمير، په امتحان کې د شامل محصلينو شمير او د امتحان مناسبې فضا څخه ډاډ تر لاسه کوي.
3. د آزموينو نتايج د پوهنځيو د تدريسي مديريت له لوري د آزموينو د رسمي ختميدو وروسته اعلاني او متعرض محصلين کولای شي، چې د شقي د اعلان څخه تر دريو ورځو پورې د عدم قناعت شکايت ثبت کړي يا د شکايت د دريو استادانو لخوا د شکايت کوونکي محصل په شتون کې خپرل کيږي.
4. د لوړو زده کړو وزارت د طرز العمل مطابق د ښوونې او روزنې پوهنځي ټول استادان مکلف دي چې د آزموينو نمري تر دريو ورځو پورې اعلان کړي.

ط: د ټولنيزو اخلاقو د رعايت لپاره د انصاف او عدالت پاليسي

د ښوونې او روزنې پوهنځي د ټولنيزو اخلاقو نه رعايت کولو د مخنيوي په موخه د رهبري، ادارې کارمندانو، استادانو او محصلينو لپاره د اخلاقو ځانگړي پاليسي ترتيب کړي ده او د پوهنځي د رهبري شوري له تاييد وروسته به يې له استادانو، محصلينو او کارمندانو سره شريکه کړي، په چاپي ډول به يې د پوهنځي په بيلابيلو برخو کې نصب کړي او همدارنگه د پوهنځي /مؤسسې د ويب سايت له لوري به نشر شي.

ظ: د شکایتونو د ارزونې لپاره د انصاف او عدالت پاليسي

د ښوونې او روزنې پوهنځي مؤسسې د نظم، ډسپلين او شکاياتو ته د رسيدني کميټي له لوري د شکاياتو د اوريدلو طرزالعمل ترتيب شوي دي، چې ياد طرزالعمل د پوهنځي په رهبري شورا کې تائيد او له هغې وروسته به ځانگو ته وليدل شي. ياد طرزالعمل به پر بينرونو، ويب سايت او د برېښنايي شبکو له لارې نشر شي چې پکښي د محصلينو، ادارې کارکوونکو او استادانو لپاره د شکايت کولو ځانگړي اصول بيان شوي دي او همدارنگه د شکايت فورمه شتون لري، تر څو په ياده پروسه کې په بشپړ ډول شفافيت رامنځته شي.

ص: د اضافه کاري لپاره د انصاف او عدالت پاليسي

د ښوونې او روزنې پوهنځي د ادارې کارمندانو، خدماتي کارمندانو، د شب باشانو، فني او تخنيکي کارکوونکو اضافه کاري د هغوي د ښه خدمت په موخه دمستقيم آمر د تاييد وروسته دوي ته ورکول کيږي.

ی: د استادانو، کارمندانو او محصلينو لپاره په حاضري کې د انصاف او عدالت پاليسي

1. د لوړو زده کړو وزارت د قانون پر بنسټ د استادانو حاضري د درسي تقسيم اوقات او په کميټو کې د گډون له مخې حساسيږي او هر استاد همدا برنامه په خپل انفرادي پلان کې ځاي پر ځاي کوي.
2. د کار قانون له مخې ټول ادارې او خدماتي کارمندان د شنبې تر پنجشنبې هره ورځ د کار او ټولنيزو چارو وزارت د اصولو او پاليسي مطابق بايد په خپله وظيفه کې حاضر وي. هغه ادارې کارمندان چې د خپل آمر له اجازي پرته دندې ته رسیده گي ونه کړي غير حاضر حساسيږي.
3. محصلين د خپل درسي وخت له مخې مکلف دي درسونو ته حاضر شي. هر استاد ځانته حاضري لري او کوم محصلين چې شتون ونه لري، غير حاضر حساسيږي. په آزموينه کې د محصل گډون د کريډيټ لايحي مطابق محصلين د ۷۵ سلنه حاضري پر بنسټ بايد حاضر وي او د ۲۵ سلنه څخه زياته غيرحاضري په صورت کې محصل محروم شميرل کيږي.

ک: د تدارکاتو په برخه کې د انصاف او عدالت پاليسي

د ښوونې او روزنې پوهنځي تدارکات د همدې مؤسسې د مالي او ادارې چارو معاونيت، د تهيه او تدارکاتو د مديريت په مرسته د ځانگړي طرزالعمل له لارې تنظيميږي. د تدارکاتو مديريت د هر ادارې واحد لپاره ځانگړي فورمي لري او د همغې فورمو له مخې يې اړتياوي بشپړوي.

ل: د مکافاتو او مجازاتو په برخه کې د انصاف او عدالت پاليسي

د ښوونې او روزنې پوهنځي د مکافاتو او مجازاتو اصل ته پابنده مؤسسه ده او د خپلو مالي امکاناتو له مخې چې په واک کې یې لري د استادانو او کارکوونکو د ملاتړ لپاره یې په کار اچوي.

م: د استادانو د تحقيقي مزد د ورکړې په برخه کې د عدالت او انصاف پالیسي

د ښوونې او روزنې پوهنځي د استادانو د څېړنو، د تألیف، د علمي فعالیتونو د حق الزحمې په برخه کې پلان لري تر څو د هغوي مزد ورکړي او همدارنگه د استادانو د څېړنو، مقالو، ژباړو، علمي آثارو د نشر او پخش په موخه علمي امکانات چمتو کړي.

د ښوونې او روزنې پوهنځي د علمي آزادۍ پالیسي:

د انسان له ځانگړنو څخه یوه ځانگړنه چې لوی خدای ورته د نعمت په توگه ورکړې ده، هغه د هغه آزادي ده، انسان آزاد پیدا شوی او باید آزاد ژوند وکړي. خو د طبیعت او حالاتو د قوانینو پر بنسټ د انسان کړنې لامحدود نه دي او د نسل د ژوندي پاتې کېدو او د انساني کرامت او حقونو د ساتلو لپاره په ځینو شرایطو کې محدود دي. د ښوونې او روزنې پوهنځي هم د پوهې، تخصص او حکمت د تولیدونکو په توگه او همدارنگه د بشري پوهې د خپرولونکو په توگه باید قانوني آزادي ولري. لکه څرنګه چې د ښوونې او روزنې پوهنځي یو علمي مرکز دی چې ځینې وخت بیړنۍ دندې ترسره کوي، د پراختیا، خلافت، نوښت، د زده کړې ودې، څېړنې او د پوهې تولید په برخو کې د علمي نهادونو د خپلواکۍ اغیزمنتوب په نړۍ کې ثابت شوی دی. د پوهنتونونو خپلواکي که څه هم په قانون او لویانو کې د هغو گامونو په پام کې نیولو سره معقوله ده چې د دي مقام د لاسته راوړلو په موخه وړاندې شوي، خو په علمي او مالي برخو کې د لوړو زده کړو وزارت او یا نورو ادارو له مدیریت او کنټرول سره مطابقت نه لري.

د پوهنتونونو په چوکاټ کې چارواکي دغه مداخلې په ځینو چارو کې د خپلو گټو تر څنګ د علمي خپلواکۍ روحیه هم بې روحه کړې ده. هر پوهنتون کولای شي د مقرراتو او اکاډمیکو اصولو په پام کې نیولو سره په خپلواکه توگه عمل وکړي. د لوړو زده کړو د ملکي قانون دري دیرشمې مادي د دریمې فقري له مخې: هیڅ دولتي او غیردولتي ارگان نه شي کولای د وزارت او د لوړو زده کړو د مؤسسو په علمي او اکاډمیکو چارو کې لاسوهنه وکړي او ددي په تعقیب څلورمه فقري له مخې ددي مادي په (۱، ۲، ۳) فقرو کې له درج شویو احکامو څخه سرغړونکي د عدلي تعقیب لاندې نیول کېږي. په پورتنیو مادو کې د اکاډمیکو آزادیو تضمین شوي، د اکاډمیکو آزادیو دغه پالیسي به د پوهنځي د رهبري شورا وروسته په ښوونه او روزنه پوهنځي کې د تطبیق وړ شي.

د لوړو زده کړو د ملکي قانون د ۳۳ مادي اوله، دوهمه او دریمه فقره:

1. د لوړو زده کړو مؤسسه هغه علمي مرکز دی چې ټاکلي دندې په غاړه لري او له هر ډول سیاسي، مذهبي، قومي، سمټي او ژبنیو فعالیتونو څخه خوندي ده.
2. د لوړو زده کړو د مؤسسې هیڅ کارکوونکی، له جملې یې علمي او ادارې کادر غړي نه شي کولای د تدریس، علمي اداري فعالیتونو او کاري روابطو له لارې د خپلو ډله ییزو او سیاسي موخو په منظور، نفوذ او گټه اخیسته ترسره کړي.
3. هیڅ دولتي او غیردولتي ارگان نه شي کولای د لوړو زده کړو د وزارت او مؤسسې په علمي او اکاډمیکو چارو کې لاسوهنه وکړي.

اهداف:

عمومي هدف: د علمي کادر غړيو لخوا په پوهنځي کې د ريښتيني علمي فضا رامنځته کولو لپاره د قوي ارادې بيا راژوندي کول او د لوړ کیفیت او غوره ښوونې او روزنې لپاره هڅي کول.

خاص اهداف:

1. په پوهنځي کې د علمي آزادۍ مفکورې بنسټيز کول.
2. په پوهنځي کې د علمي آزادۍ په وړاندې د قضيو پيژندل.
3. په پوهنځي کې د علمي ازادۍ د غوښتنو پيژندل.

اهميت او ضرورت: د لوړو زده کړو په ټولو مرکزونو کې علمي آزادې يو له بنسټيزو اړتياوو څخه ده او د علمي بنسټونو د ودې لامل گرځي. له بده مرغه کله ناکله په علمي بنسټونو کې داسې سرغړونې رامنځته کېږي چې استادان او محصلين او علمي بنسټونه ترې ځورېږي، نو اوسنۍ پاليسي د علمي آزادۍ د بنسټيز کولو لپاره جوړه شوي ده.

لومړۍ ماده:

لومړۍ فقره: د علمي او اکاډميک آزادۍ تعريف:

علمي آزادې د لوړو زده کړو قانون د دريمي مادې د يوولسمې فقرې له مخې دا ډول تعريف شوي ده: د منل شويو علمي تگلارو (روشنو) او معيارونو پر بنسټ د علمي نظريو آزادانه وړاندې کول دي.

دوهمه ماده:

اوله فقره: دغه پاليسي د لوړو زده کړو وزارت د ملکي قانون د دريمي مادې يوولسمې فقرې ته په پام سره وضع شوي ده.

درېمه ماده:

لومړۍ فقره: د اکاډميکي آزادۍ اصلي ساحي:

د علمي او اکاډميکي آزادۍ تر ټولو اساسي عناصر عبارت دي له: څوک تدريس کوي، څه تدريس کېږي، څنگه تدريس کېږي، څوک د مطالعې اجازه لري. د علمي آزادۍ، د پوهنتونونو او څانگو د خپلواکۍ تر منځ د توپيرونو او داخلي اړيکو د روښانه کولو لپاره اړينه ده چې د علمي آزادۍ په پام کې نيولو سره چې د ښوونې او روزنې پوهنځي په ستراتيژيک پلان کې په واضح ډول ذکر شوي، چې په راتلونکو کلونو کې به لاندي خاليگايي ډکي شي:

- د علمي کادر غړو د استخدام او کادري آزمويڼې اخيستنې صلاحيت ترلاسه کول.
- د علمي کادر غړو د تقرر لپاره د ژورې هيئت د ټاکلو صلاحيت درلودل.
- په علمي کنفرانسونو کې برخه اخيستل او د مخته وړونکي په توگه د دوي ارزونه.
- د علمي مقالو لپاره د تعريف لیکلو وړتيا پيداکول.
- د ميرويس خان نيکه زابل دلوړو زده کړو د مؤسسې په علمي مجله کې د علمي مقالې د خپرولو لپاره د وړتيا ترلاسه کول.
- په معتبرو نړيوالو ژورنالونو کې د علمي مقالو په چاپ او خپرولو کې د ښوونې او روزنې پوهنځي د غړو وړتيا ترلاسه کول.
- د اکاډميکو معيارونو سره سم د اکاډميکو کارمندانو د علمي کارونو د محتوا او بني ارزونه.
- په ملي اونړيواله کچه د تفاهم نامو ترسره کول.

- د لویانو، طرزالعملونو، مقرراتو او نورو تقنیني اسنادو په جوړولو او تیرولو اړوند غونډو کې گډون کول.
- د ځانگو سربره د نصاب او یا درسي کریکولم د نوي کولو لپاره د لازمي وړتیا درلودل.
- د خپلواکه څیړنو او علمي سروې گانو ترسره کول.
- د درسي کتابونو لیکل، د مضامینو تدریس او د رهنما استاد تر نظر لاندې تدریس کې اشتراک کول.
- د علمي مقالو لیکل.
- په کمیټو کې فعاله ونډه، په اکاډمیکو چارو کې گډون، لیسو او پوهنتونونو ته د خدمتونو وړاندې کول.
- د ځانگې او مؤسسه په کچه د لکچر نوټونو، تدریسي موادو او نصاب چمتو کول.
- د ښوونې او روزنې د کیفیت په لوړولو کې فعاله ونډه اخیستنه.
- د رهنما استاد په توگه په علمي سمینارونو او مونوگرافونو کې د محصلینو رهنمایي کول.
- د علمي آثارو ژباړه.
- د پروفیسور رهنما استاد تر څارنې لاندې د څیړنې او علمي سروې گانو ترسره کول.
- د علمي ترفیعاتو د مرحلې طي کول.
- د علمي شورا درلودل.
- د ځانگې په کچه د نصاب نوي کول.
- علمي ترویج.
- د هیواد په کچه د توامیتونو او تفاهم نامو ترسره کول.
- د ماسټرۍ او دوکتورا پروگرامونو د پیلولو په موخه هڅې او کوشنونه کول.
- د قانون سره سم د علمي آزادیو ملاتړ کول.
- د قانون سره سم له علمي پوستونو څخه گونډه کول.
- د فارغینو او د کار د بازار په تناسب د محصلینو استخدام کول.
- د عامه او خصوصي کانکور آزمونونو په ترسره کولو کې د نظارت ترسره کول.
- د ښوونې او روزنې پوهنځي د علمي کلیرې جوړول (د پسرلني او مني د سمیسترونو پیل او پای، رسمي رخصتي، د منځنیو او پای سمیسترونو د آزمونونو پیل او پای او نور اړوند مسایل پکښې ښودل کېږي).

څلورمه ماده:

د کادري غړيو علمي آزادي:

1. د ښوونې او روزنې پوهنځي ادارې او علمي کارمندان او محصلین د علمي آزادی څخه په داسې طریقه کار اخلي چې د مسؤولیت زده کړې او څیړنې سره مطابقت ولري او د پوهې په تولید او خپرولو کې برخه واخلي.
2. ټول علمي نظرونه او بیانونه باید په عقلاني او منطقي توگه د ښه نیت او وضاحت سره څرگند شي او له هر ډول تاوتریخوالي، توهین او تعصب څخه پاک وي.
3. د علمي آزادی د بیان حدود تر هغه حده دي چې د غیرقانوني فعالیت لامل نه شي او د نورو علمي غړو او محصلینو علمي آزادی ضعیفه او له گواښ سره مخ نه کړي.
4. د علمي غړو علمي او څیړنیز فعالیتونه او د دوي پایلې د ښوونې او روزنې پوهنځي د ښه شهرت او د مؤسسې د کاري ساحو په اړه د عادلانه قضاوت سره سم ساتل او پیاوړي کېږي.
5. د مؤسسې د اکاډمیکو غړو علمي آزادی ته ژمنتیا کولای شي د ټولني مطلوب ارزښتونو ته وده ورکړي او په صادقانه او مسؤولیت پذیره توگه سره د ټولنیزو مشکلاتو او غلطو باورونو باندې په نیوکې او ننگونې سره د پوهې سرحدونه پراخ کړي.

6. د ښوونې او روزنې پوهنځي ټول اکاډميک غړي د حقوقي مقرراتو په چوکاټ کې د ديني او ملي ارزښتونو په ساتلو سره پرته له دې چې د مؤسسې په لومړيتوبونو کې مشکل واقع شي د څېړنيزو، علمي او انتقادي بحثونو په ترسره کولو کې آزاد دي.
7. د اکاډميکو آزاديو څخه د سرغړونې، او د اکاډميکو آزاديو په مسؤلاڼه تطبيق کې د شخړو او تناقض په صورت کې به مؤسسه موضوع د نظم او ډسپلین کميټې له لارې حل کوي او د موجوده مقرراتو سره سم اړين اقدامات به ترسره کړي.
8. اکاډميک غړي د منل شويو علمي معيارونو سره سم په تدريس، تحقيق او تعليمي چارو کې د آزادۍ حق لري.
9. د اسلامي او ملي ارزښتونو په نظر کې نيولو سره له څېړنو څخه د ترلاسه شويو حقايقو او نتايجو د بيان آزادي.
10. د لوړو زده کړو د قوانينو او د مؤسسې او پوهنځي د پاليسيو په رڼا کې د ملي او نړيوالو اکاډميکو بنسټونو او سازمانونو سره په آزاده توگه اړيکه درلودل.
11. د نظر څرگندولو آزادي په پام کې نيولو سره په نصاب او تعليم کې سمون او مثبت بدلونونه.
12. د تائيد شوي نصاب او درسي مفرداتو په نظر کې نيولو سره د درسي معيارونو او د نظم او اخلاقو له پاليسۍ سره سم د ټولگي په اداره کې د استادانو د عمل آزادي.
13. د اسلامي ارزښتونو او اخلاقي اصولو سره سم د نوي نظرونو او پوښتنو وړانديز کولو لپاره د زړورتيا او وړاندي کولو آزادي.
14. د ټولنې په کچه د علم او پوهې د خپرولو په هڅه کې آزادي.
15. په مؤسسه کې د سازماني کړنو خپلواکي.
16. په تخصص پورې اړوند علمي موضوعاتو کې د نظر څرگندولو آزادي.
17. د پوهنځي د علمي شورا له تصويب وروسته د گټورو تدريسي ميتودونو په کارولو کې پر استاد هيڅ ډول بنديز نشته.
18. د لوړو زده کړو قانون په نظر کې نيولو سره د څېړنو د موندنو او پايلو په وړاندي کولو کې آزادي درلودل.
19. په علمي غونډو لکه کنفرانسونو، سمینارونو، ورکشاپونو او داسې نورو کې د درسي تقسيم اوقات په پام کې نيولو سره د گډون آزادي درلودل.
20. د مؤسسې اړوند په انجمنونو/مجالسو او کمیټو کې د گډون آزادي درلودل.
21. د نورو خلکو په کارونو د علمي انتقاد آزادي درلودل.
22. په تخصصي او اړوند برخو کې د ابتکارونو او نوښتونو د طرحو د اراء په کولو آزادي درلودل.
23. نوري آزادۍ چې له قوانينو، طرحو، مقرراتو او طرزالعملونو سره په ټکر کې نه وي.
24. اطلاعاتو ته د لاسرسۍ قانون له مخې اطلاعاتو ته د لاسرسۍ حق درلودل.
25. د کار قرارداد او د اړتيا په صورت کې د حادثې کتاب ته د لاسرسۍ حق درلودل.

پنځمه ماده:

محصلينو آزادي:

1. د رشتي غوره کولو او د کريډيټ لايحي سره سم د نصاب غوره کولو کې آزادي.
2. له اسلامي او ملي ارزښتونو سره سم د مونوگراف او څېړني په انتخاب کې آزادي.
3. د مؤسسې د پاليسيو په رڼا کې د محصلينو په اتحاديو، غونډو او ضرورت اړوند کمیټو کې د گډون آزادي.
4. د علمي اصولو پر اساس د نورو نظرونو باندې د انتقاد کولو آزادي.
5. د نظم او انضباط په کمیټه کې د محصلينو د استازي غړيتوب او د اشتراک حق.
6. د استادانو او د مؤسسې د کارکوونکو پر کړنو د علمي نقد او نظر څرگندولو حق.
7. د استادانو او کارمندانو په مختلفو ارزونو کې د گډون حق.

8. د آزمويښې د مقرراتو سره سم د وروستۍ آزمويښې نمره ته د تجديد نظر حق.
9. د محصلينو لپاره د مؤسسې ټولو آسانتياوو ته د مساوي لاسرسي حق.
10. د مؤسسې په ستراتيژيکو پلانونو او نورو پروگرامونو کې د نظر څرگندولو حق.
11. د علمي څيړنو په کميټه کې د گډون او د علمي څيړنيزو چارو په اړه د نظر څرگندولو حق.
12. د مؤسسې د لوايحو او قوانينو مطابق د علمي غړي په حيث باندې ټولو اړوند اسنادو او مدارکو ته د لاس رسې حق.
13. د تحصيل د دورې په جريان کې نمره ته د لاسرسي حق.
14. تعليمي ريكارډونو ته د لاسرسي حق او د تعليمي سندونو او کاري تصديق ترلاسه کولو حق.
15. د مؤسسې په کچه د صنفې کميټې د غړيتوب حق.

شپږمه ماده:

ددې پاليسۍ د احکامو سره د نه عمل کولو پايلې

لومړۍ فقره: د ښوونې او روزنې پوهنځي د ټولو کارکوونکو او محصلينو له خوا له قوانينو، لايحو، طرزالعملونو او پاليسيو څخه هر ډول سرغړونې به د اړوندو قانوني اسنادو سره سم وڅيړل شي او مجرم ته به د هغه د عمل مطابق سزا ورکړل شي.

دوهمه فقره: که د دې کړنلارې له احکامو څخه سرغړونه وشي او د مجرم لپاره مجازات په نورو قانوني اسنادو کې ذکر شوي نه وي، د سرغړونې د اندازې سره سم لاندې تصميم نيول کېږي:

- شفاهي توصيه
- ليکلي توصيه
- شفاهي خبردارۍ
- ليکلي خبردارۍ
- لنډ مهاله کسر معاش تر پنځو (۵) ورځو پورې (د مؤسسې علمي کارمندانو لپاره)
- اوږد مهاله کسر معاش تر لسو (۱۰) ورځو پورې (د مؤسسې علمي کارمندانو لپاره)
- د اعظمي څلور ورځو لپاره لنډمهاله گوشه کول (د محصلينو لپاره)
- بلي ادارې ته اجباري ليرد (د محصلينو لپاره).

د ښوونې او روزنې پوهنځي اخلاقي پاليسۍ:

د ښوونې او روزنې پوهنځي داسې يو علمي چاپيريال دی چې پکښې لسگونه استادان، سلگونه محصلين او يو شمير ادارې او خدماتي کارمندان په تدريس، زده کړه او خپلو خلکو ته په خدماتو وړاندې کولو بوخت دي. په داسې يو چاپيريال کې د رسمي قوانينو، مقرراتو، لايحو او طرزالعملونو ترڅنگ د اخلاقي اصولو جوړښت او موجوديت چې د موجوده قوانينو په رڼا کې جوړ شوي وي، حتمي او ضروري گڼل کېږي. په وروستيو کلونو کې په پوهنتونونو کې د محصلينو تعداد زيات شوي دي او يو نوي رنګ يې اخيستی دی، په داسې حالت کې د تدوين شوي قوانينو ترڅنگ د اخلاقي اصولو او پاليسيو شتون کولاي شي چې تر ډيره د مؤسسې ستونزي حل کړي.

علمي بنسټونه د تحصيلي خدماتو د وړاندې کولو او اکاډميک محيط د رامنځته کولو مسؤليت لري. د داسې محيط له پاره ځينې قواعد او اصول په ملي او نړيواله سطحه تعريف شوي دي او په تحصيلي بنسټونو کې تطبيق کېږي. د نوموړي اصولو په تطبيق سره د اکاډميکو او غيرا اکاډميکو محيطونو

ترمنځ توپير واضح کيږي او د غير اکاډميک محيط له پاره به الهام بخښونکی واوسي. د يو تحصيلي مرکز له پاره اړينه ده چې د ملي او نړيوالو نورمونو په تعريف او تطبيق سره داسي چاپيريال رامنځته کړي، چې وکولاي شي د شفافيت، تعادل، زده کړي او علميت د نښانو څخه ډک او پکښي د ټولو له پاره د جذابيت او قناعت نقاط نغښتي وي.

د يوه علمي چاپيريال د پورته ذکر شوي ارزښتونو او اړتيا ته په کتو سره د ښوونې او روزنې پوهنځي د خپلو استادانو، اداري کارمندانو، او محصلينو له پاره اخلاقي پاليسي ترتيب کړي او د تطبيق له پاره يې په پوره ژمنتيا سره هڅي کوي ترڅو د يوه علمي چاپيريال په درلودلو سره د ټولني په وړاندي خپل مسؤوليت اداء او د محصلينو د مسلکي روزني سربيره د علمي او باکفите اخلافي ترويج او هم تضمين کوي. د ښوونې او روزنې پوهنځي اخلاقي پاليسي د تضمين کيفيت د ۳م اصلي معيار او ۴م فرعي معيار پر بنسټ او د لوړو زده کړو وزارت د نظم او ډسپلين د لايحي مطابق ترتيب شوي ده.

د ښوونې او روزنې پوهنځي اخلاقي پاليسي د لاندې لسو اهدافو له پاره تنظيم او تطبيق کيږي:

1. اسلامي مقدساتو او اصولو ته درناوی
2. د علمي نورمونو تطبيق
3. بشريت ته احترام
4. د اسلامي شريعت د قانون په اساس جنسي تعادل
5. د هر ډول فساد څخه مخنيوي
6. د سالمو انتقادونو منل
7. د واسطه بازی او قومي چلند څخه مخنيوي
8. د صميمت او همدلی فضاء رامنځته کول
9. ژمنو ته وفادراه پاتي کيدل او د گډ کار له پاره د مناسب چاپيريال رامنځته کول
10. په اداره کښي د همغږی د اصل تطبيق او پالل

د رهبري د غړو لپاره اخلاقي معيارونه:

د اخلاقو تعريف: د اسلام له نظره اخلاق د انساني سلوک د هغو قواعدو او مباديو مجموعه ده چې مصدر او اساس يې الهي وحی وي، دا قواعد د انسان ژوند تنظيموي او په داسي ډول له نورو سره دده د تعامل تگلاري او حدود ټاکي.

يعني اخلاق له "الهي وحی" راولي هغه قواعد دي چې هم د انسان ژوند تنظيموي او هم يې د نورو سره د تعامل حدود ټاکي، دا ټول په داسي ډول چې نړی ته د انسان د راتگ اصلي هدف پر ځاي شي.

لومړی ماده:

د ښوونې او روزنې پوهنځي د رهبري غړي د فوق العاده اهميت وړ دي، ځکه د يوې سالمې ادارې په رأس کې قرار لري. په همدې اساس د رهبري د غړو له پاره د لاندې مواردو مراعت کول اړين بلل کيږي:

1. د ښوونې او روزنې پوهنځي د رهبري تر لاس لاندې (استادان، اداري کارکوونکي او محصلين) اشخاصو ته د يو منظم او اکاډميک چاپيريال د برابرولو دنده لري.

2. د پوهنځي مشرتابه د غوره اشخاصو په گمارلو، د فساد څخه د خلاصون، د اخلاقي او اداري فساد پر وړاندې د کلکې مبارزې په برخه کې خپلې هڅې کوي.
3. د پوهنځي رهبري اړخ باید اخلاقي ارزښتونو ته په هره برخه کې ځاي ورکړي.
4. د پوهنځي رهبري باید د اخلاقي ارزښتونو د روان تابع وي او د تقرر، ترفيع او امتيازاتو پوره ملاتړي وي.
5. د پوهنځي رهبري، چې هر کله د اخلاقي معيار څخه خلاف يو عمل وويني، باید له استادانو، اداري کارمندانو او محصلينو سره قانوني چلند وکړي.
6. د پوهنځي رهبري باید د سلسله مراتبو اصل په نظر کې ولري. همدارنگه د لوړ اخلاقي معيار لپاره هڅې وکړي او ټول اشخاص خپلو مسؤوليتونو ته متوجه کړي. په هره تحصيلي دوره کې باید محصلينو ته د خپلې مؤسسې ټول مقررات ورو وپېژني او د هغوي څخه تعهد واخيستل شي تر څو د تحصيل په جريان کې د ښوونې او روزنې پوهنځي د پاليسي سره سم خپله تحصيلي دوره پای ته ورسوي.

دوهمه ماده:

سالمة اداره هغه اداره ده، چې اخلاقي اصول او ضوابط عملي کړي نو په همدې خاطر پوهنځي ټول اداري کارکوونکي، استادان او محصلين په دې امر کې، چې دوي هم دغه لاره تعقيب کړي، تر څو يوه بانظمه اداره رامنځته شي.

درېمه ماده:

د پوهنځي رهبري او مشرتابه باید خپل نظر پر نورو تحمیل نه کړي، نور هم له دې لارې منع کړي او په يوه اکاډميکه ساحه کې د صميميت، غوره اخلاقو، ښه تدريس، ښې روزنې او علم فضاء خپره کړي.

څلورمه ماده:

کوم وخت، چې د رهبري هر غړی له پورته مواردو څخه سرغړونه وکړي، د لوړو زده کړو د مقرراتو له مخې باید اړوندو مسؤلينو ته جواب ورکړي.

د استادانو له پاره اخلاقي معيارونه:

پنځمه ماده:

استاد په علمي او اکاډميک ماحول کې تر ټولو مهم او وړ کس دي. استاد په ټولنه کې تر ټولو عالي شخصيت بلل کېږي. په يوه اکاډميکه ساحه کې استاد باید د خپلې دندې د ښه ترسره کولو له پاره لاندې موارد مراعت کړي:

1. څرنگه چې استادي يوه سپيڅلي دنده ده نو باید ددې مقدسي وظيفې د حيثيت ساتلو لپاره استادان د ټولني لپاره ځانونه يوه نمونه جوړ کړي يعنې صورت او سيرت د اسلامي شرعيت سره سم جوړ کړي.
2. خپلې دندې ته وفاداري او خپله دنده په ايمانداري ترسره کول د استاد له اکاډميکو اخلاقو څخه شميرل کېږي.
3. استاد باید تقوادره، اخلاص مند او د خپل مسلک سره پوره بلد وي، که کوم وخت استاد پورته موارد په ځان کې عملي نه کړي، محصلين له استاد څخه هيڅ نشي تر لاسه کولای.

4. استاد چې کوم وخت محصلينو ته تدریس کوي، باید په پوره اخلاص او ایمانداري یې ترسره کړي. کله چې محصلينو ته تدریس کوي، باید داسې برخورد ونه کړي، چې د استاد حیثیت ورسره له منځه ولاړ شي.
5. استاد باید په خپله ښوونه کې ریښتني وي ځکه علمي مطالب پوره دقت او اصلي منابع غواړي.
6. استاد باید د قانون او وخت پابند او لوړ اهداف ولري.
7. استاد باید هر وخت د عدالت پلوی وي او له محصلينو سره بې عدالتي ونه کړي او هیڅ وخت خپل لوړ مقام تر پوښتنې لاندې رانه ولي.
8. استاد باید له خپلو همکارانو، هم مسلکو، ادارې کارکوونکو سره د مینې، وروړی، عاطفي له مخې اړیکې ولري او اړیکې یې باید د اخلاقو پر معیار برابرې وي.
9. استاد باید هیڅکله غرور، تکبر، حسد، سخت خوۍ، تعصب (سمتي، قومي، نژادي، جنسي، ژبنیز...) او له غوره اخلاقو بده استفاده ونه کړي. په ټولنه کې باید غیري شرعي یا هم غیري اسلامي او انساني اعمال تر سره نه کړي.
10. استاد باید له ټولو استادانو، کارمندانو او محصلينو سره ښې اړیکې ولري، پر هیڅ کس او فرد باید مسخري ونه کړي (شخصیت وژنه) او توهین ونه کړي.
11. استاد د تدریس سره سره باید محصلينو ته غوره او نیکې لارښوونې وکړي او هر وخت پر شریعت التزام، ښو اخلاقو، تواضع، مقابل احترام او مؤمن دوستی باندې تأکید وکړي.
12. استاد باید د خپلو احساساتو او نظر مطابق تدریس ونه کړي، بلکې د تدریس د میتود له مخې درس ورکړي، تر څو محصلین په ښه شان زده کړه یا پوهه تر لاسه کړي.
13. استاد باید ډېر مهربانه او زړه سواند واوسي، د خپلو محصلينو په پرمختګ او کامیابي خوشحاله وي، هر وخت یې تشویق کړي او له تحقیرولو څخه یې ځان وساتي.
14. استاد باید انتقاد کوونکی او د هغه منونکی وي.
15. استادان یوه مقدسه دنده پرمخ وړي، نو باید ډیره حوصله، استقامت ولري، تر څو دغه سپیڅلی رسالت یې سم پر مخ وړي وي.
16. استاد باید د محصلینو د مشکلاتو د حل لپاره مرستندوی وي او هیڅ ډول مرسته له زده کوونکو ونه سیموي.
17. استاد باید نوښتګر وي، تر څو په خپل مسلک کې نوي او مفید معلومات تر زده کوونکو پورې ورسوي.
18. استاد باید هر وخت د محصلینو د راز ساتونکی وي.
19. وفاداري او ریښتولې د استاد خاص صفت دی نو استاد باید لومړیتوب ورته ورکړي.
20. استاد باید له هر ډول تبعیض څخه خلاص وي، ټول محصلین یوشان وبولي، یوازې هغه محصلین غوره وبولي، چې په خپلو درسونو کې پوره کوشښ کوي او غوره اخلاق ولري.
21. استاد په پوهنځي کې د رهبري په مقام کې ځای لري نو په دې اساس استاد د ژبې او قلم ابرو او عزت دي، هر څوک چې له استاد څخه څه زده کوي، په ټولنه کې پر هغه حساب کیږي.
22. استاد د زده کوونکو نظریات اوري، د ښه نظر ستاینه کوي او کم رنگه نظر په سالم ډول اصلاح کوي.
23. استاد په پوهنځي کې د محصلینو ټول حالت درک کوي او د هر محصل ضعف او قوت نقطې ورته معلومېږي، نو د وخت په تیریدو باید د ټولو کمزورو نقاطو د اصلاح له پاره کار وکړي.
24. استاد باید هر محصل درک کړي، د هر یوه محصل رفتار، خبري او چلند باید وګوري او وپېژني.
25. استاد باید د محصلینو په ستونزو باندې ځان خبر کړي او د امکان تر حده په ستونزو کې مرسته ورسره وکړي او مشکل یې حل کړي.

شپږمه ماده: کوم وخت چې استاد له پورته مواردو څخه سرغړونه وکړي د لوړو زده کړو د مقرارتو له مخې باید اړوند مسؤلینو ته ځواب ورکړي.

د اداري کارکوونکو له پاره اخلاقي معيارونه:

اوومه ماده:

ادارې اخلاق، امانت ساتل، ښه خدمت کول، مسؤليت پيژندل، اصولي چارې ترسره کول، انساني مينه (الحب في الله والبغض في الله)، د عدالت پلوي او داسي نور اصول چې د ښوونې او روزنې پوهنځي يې د خپلو ادارې کارمندانو لپاره غوره گڼي. لاندې څو مهم ټکي دي، چې د لوړو زده کړو مؤسسې د يو کارمند لپاره اړين دي:

1. د اسلامي شريعت احکامو او غوښتنو ته التزام او له هر ډول غير اخلاقي کړنو څخه پاک وي.
2. وخت پيژندونکی، مسؤليت پيژندونکی او په کاري ساحه کې ډير آرام شخصيت وي.
3. د اداري اسناد ساتونکی وي.
4. د نظم او ډسپلين پوره مراعات کوونکی وي او په کاري ساحه کې منظم وي.
5. د هغو کسانو سره چې مؤسسې ته د يو کار د اجراء لپاره راځي په ښه رويه او سلوک کار ورته وکړي.
6. په کارونو کې چټک او دقيق وي.
7. تل د خپل کار په اړه معلومات ولري، د نورو مشورې واورې او مشورې ورکړي.
8. د خپلو همکارانو په کارونو کې پوره همکار وي.
9. انتقاد او وپانديز کول بايد په ښه ډول ترسره کړي.
10. د ادارې د ټولو تجهيزاتو ساتنه کوي او د اصولو پابند وي.
11. له ادارې اجناسو څخه په شخصي ډول استفاده بايد ونه کړي (تليفون، کمپيوټر...)، يوازي د ادارې کار لپاره ده.
12. د ټولو اړوندو آمرانو او تر لاس لاندې پرسونل سره همغږي درلودل.
13. د ادارې سره يې چې کوم قرارداد کړی بايد پر هغه اصولو ولاړ وي.
14. د اړتيا په صورت کې ادارې کار، که له مؤسسې دباندې وي او که دننه، بايد ترسره يې کړي.
15. په غير رسمي وخت کې که چيري په اداره کې اړتيا پيدا شي، بايد د کار لپاره حاضر شي.
16. کله چې په رسمي او غير رسمي وخت کې له ادارې وزي، بايد مربوطه آمر سره په اړيکه کې شي.
17. په اداره کې هر کارکوونکی خپل د کار لپاره وظيفې لري، بايد په منظم ډول يې ترسره کړي.

اتممه ماده: کوم وخت، چې ادارې کارمند له پورته مواردو څخه سرغړونه وکړي، د لوړو زده کړو د مقرارتو او د ملکي ادارې د کارکوونکي چلند د اصولو له مخې بايد اړوند مسؤولينو ته ځواب ورکړي.

د محصلينو له پاره اخلاقي معيارونه:

نهمه ماده: محصلين د يو هيواد لويه بشري سرمايه بلل کيږي نو ځکه ددې قشر سالمه روزنه د ښوونې او روزنې پوهنځي لومړيتوب دي. د محصلينو لپاره د لاندې اخلاقي اصولو مراعتول مهم دي:

1. محصل بايد په علمي ماحول کې د اوسيدلو او درس ويلو په وخت ټول اصول پرځان تطبيق کړي. محصل به هغه څوک وي چې هيڅ بدبيني او منفي فکر ونه لري.
2. د پوهنځي په داخل کې به داسي لباس اغوندي چې د ټولني وگړي ورسره حساسيت ونه لري.

3. زغم او روښانه فکر به لري، پاکوالی او نظافت ته به جدي پاملرنه کوي.
4. اصول او مقررات به مني او احترام به يېکوي.
5. با آدبه به وي، د پوهنځي ادارې کارمندانو، مشرتابه، استادانو او نورو محصلينو ته به احترام لري.
6. په اکاډمیک چاپيريال کې به د نورو آزارولو او تکليف رسولو څخه ځان ساتي.
7. په پوهنځي کې د سامان آلاتو او نورو وسايلو ساتونکی وي.
8. کوم څه چې د استاد له خوا ورته تدریس کيږي، محصل بايد دا تعهد له ځان سره ولري چې په ښه بې شکل يې زده کړي.
9. په پوهنځي کې د ټولگي، کتابتون، درسي وسايلو او نورو شيانو څخه بايد مثبته استفاده وکړي.
10. ښه اوريدونکی وي او د درس په جريان کې د استاد سره ښه برخه واخلي.
11. د حاضرۍ پابند وي، پر وخت ټولگي ته راشي او پر وخت بيرته له ټولگي څخه ووزي.
12. د خپل ظرفيت لوړاوي په برخه کې متوجه وي.
13. په خپلو چارو کې فعال وي او د ورسپارل شوي دندې پر وخت اجراء کوونکی وي.
14. په پوهنځي کې دننه د پټو او سياسي اړيکو پالونکی نه وي.
15. د فعاله محصل په توگه خپل ټول درسي مواد له ځان سره ولري.
16. د هر ډول قومي، ژبني، سمتي او نور تعصبونو څخه پاک وي.

لسمه ماده: کوم وخت، چې يو محصل له پورته مواردو څخه سرغړونه وکړي د لوړو زده کړو د مقرارتو له مخې بايد اړوند مسؤولينو ته جواب ورکړي.

پاې

Mirwais Khan Nika Zabol Institute of Higher Education

Vice-Chancellory of Academic & Studets' Affiars

Education Faculty

The Catelogue of Education Faculty

Year: 2024

Committee of Publications and Cultural Affiars
